

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. sausio 5 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Gedimino Sagačio, Antano Simišio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas) ir Algirdo Taminsko,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės I. G. kasacinį skundą dėl Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 24 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės I. G. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei „Baltfortas“ dėl 2021 m. sausio 20 d. neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo pripažinimo neteisėtu ir jo metu priimtų sprendimų pripažinimo negaliojančiais, tretieji asmenys, nepareišiantys savarankiškų reikalavimų A. A., J. A., A. G. (A. G.), valstybės įmonė Registrų centras.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą ir sprendimų priėmimą bei kvorumą, taip pat proceso teisės normų, reglamentuojančių draudimą priimti blogesnę sprendimą, negu skundžiamas, ir apeliacinės instancijos teismo pareigą motyvuoti priimamą sprendimą, aiškinimo ir taikymo.
- Ieškovė prašė:
 - pripažinti neteisėtu atsakovės UAB „Baltfortas“ 2021 m. sausio 20 d. neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą;
 - pripažinti negaliojančiais *ab initio* (nuo priėmimo momento) atsakovės 2021 m. sausio 20 d. neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimus:
 - dėl UAB „Baltfortas“ vadovo A. G. atšaukimo iš pareigų nuo 2021 m. sausio 21 d. dėl daugkartinio, šturkštus darbo drausmės pažeidimo („už“ – 100 balsų);
 - naujuoju UAB „Baltfortas“ direktoriumi paskirti A. A. („už“ – 100 balsų);
 - igalioti J. A. pasirašyti darbo sutartį su A. A. („už“ – 100 balsų);
 - įpareigoti A. G. bendrovės dokumentus pagal apyrašą 2021 m. sausio 21 d. perduoti A. A., parengti pareigų bei materialinių vertybių perdavimo–priėmimo aktą su nustatytu laikotarpiu („už“ – 100 balsų);
 - priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
- Ieškovė ieškinyje nurodė, kad ji yra atsakovės akcininkė, jai priklauso 50 procentų paprastųjų vardinių bendrovės akcijų. Kita atsakovės akcininkė yra trečiasis asmuo J. A., valdanti 50 procentų paprastųjų vardinių bendrovės akcijų. Tarp ieškovės ir trečiojo asmens J. A. vyksta ginčai dėl akcijų įpirkimo, taip pat ginčas dėl trečiojo asmens A. A. padarytos žalos atsakovei atlyginimo. Ieškovei Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-569-730/2019 uždrausta balsuoti visuotiniuose atsakovės akcininkų susirinkimuose be akcininkės J. A. sutikimo. Ieškovės teigimu, akcininkė J. A., pažeisdama imperatyvias Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABI) nuostatas, 2021 m. sausio 20 d. neteisėtai sušaukė neeilinį visuotinį atsakovės akcininkų susirinkimą, nesant kvorumo vienvaldiškai priėmė neteisėtus sprendimus, nes trečiasis asmuo J. A., kaip 50 procentų akcijų savininkė, neturi ABI 23 straipsnio 4 dalyje nustatyto akcijų skaičiaus, suteikiančio teisę šaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, todėl 2021 m. sausio 20 d. jos sušauktas atsakovės neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas neteisėtas.
- Taip pat ieškovė nurodė, kad atsakovės vadovas A. G., 2020 m. gruodžio 21 d. gavęs akcininkės J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. parašą, priėmė sprendimą sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, šį sprendimą akcininkei išsiuntė registruotu paštu 2020 m. gruodžio 28 d. Tačiau trečiasis asmuo J. A., nesulaukusi ABI 23 straipsnio 3 dalyje nurodyto 10 dienų termino, skaičiuojamo nuo paraškos gavimo dienos, 2020 m. gruodžio 29 d. sušaukė atsakovės neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, nors tam nebuvo jokio pagrindo. Be to, 2021 m. sausio 20 d. neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas yra neteisėtas, o jo metu trečiojo asmens J. A. priimti sprendimai yra negaliojantys *ab initio*, nes 2021 m. sausio 20 d. vykusio susirinkimo metu nebuvo kvorumo: Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi ieškovei buvo uždrausta balsuoti visuotiniuose atsakovės akcininkų susirinkimuose be akcininkės J. A. sutikimo, o akcininkei J. A. priklausančios akcijos nesuteikia daugiau kaip 1/2 visų balsų. Todėl 2021 m. sausio 20 d. visuotinis akcininkų susirinkimas turėjo būti laikomas neįvykusiu ir turėjo būti sušauktas pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Klaipėdos apylinkės teismas 2021 m. spalio 18 d. sprendimu ieškinį atmetė, priteisė iš ieškovės atsakovei ir trečiajam asmeniui A. A. bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
6. Teismas nustatė, kad:
 - 6.1. Atsakovės įstatinį kapitalą sudaro 100 vienetų vardinių paprastųjų akcijų. Atsakovės akcininkės yra ieškovė ir trečiasis asmuo J. A., kurios turi po 50 vienetų akcijų.
 - 6.2. Klaipėdos apygardos teisme nagrinėjama civilinė byla [Nr. e2-525-460/2021](#) pagal ieškovės I. G. ieškinį atsakovui A. A. dėl 117 200 Eur žalos atlyginimo UAB „Baltfortas“ ir civilinė byla [Nr. e2-392-253/2021](#) pagal ieškovę J. A. ir A. A. ieškinį atsakovui A. G. dėl 115 500 Eur žalos atlyginimo UAB „Baltfortas“.
 - 6.3. Klaipėdos apygardos teismo 2019 m. spalio 24 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), įsiteisėjusiu Lietuvos apeliaciniam teismui 2020 m. spalio 22 d. priėmus nutartį civilinėje byloje [Nr. e2A-599-781/2020](#), ieškovės I. G. ieškinys atsakovei J. A. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo atmetas, o atsakovės J. A. priešieškinis ieškovei I. G. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo tenkintas ir ieškovė I. G. įpareigota atsakovei J. A. perduoti 50 vienetų paprastųjų vardinių UAB „Baltfortas“ akcijų už teismo paskirtų ekspertų nustatytą kainą.
 - 6.4. Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#) pagal ieškovės I. G. ieškinį atsakovei J. A. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo ir atsakovės J. A. priešieškinį ieškovei I. G. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo, tretieji asmenys nepareišiantys savarankiškų reikalavimų byloje, A. A., M. G. (M. G.), R. B., tenkintas atsakovės J. A. atstovo prašymas uždrausti ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be atsakovės J. A. sutikimo.
 - 6.5. 2020 m. lapkričio 16 d. buvo sušauktas visuotinis UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimas dėl A. G. atšaukimo iš pareigų. A. A. pateiktam 2020 m. lapkričio 17 d. prašymui dėl UAB „Baltfortas“ vadovo duomenų pakeitimo įregistravimo bei kontaktinių duomenų pakeitimo įrašymo Juridinių asmenų registre VI Registrų centras 2020 m. lapkričio 17 d. raštu Nr. 25444351 nustatė terminą iki 2020 m. gruodžio 7 d. trūkumams pašalinti, nurodė, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 2.90 straipsnio 2 dalimi ir ABĮ 29 straipsnio 5 dalimi, prie protokolo turi būti pridėdama informacija apie susirinkimo sušaukimą, t. y. dokumentai, įrodantys, kad akcininkai buvo informuoti apie visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą. Registro tvarkytojui pateiktas 2020 m. lapkričio 16 d. visuotinio akcininkų susirinkimo protokolas Nr. 11/1, o protokolo priedas – informacija apie susirinkimo sušaukimą – nepateiktas.
 - 6.6. Atsakovės UAB „Baltfortas“ akcininkė J. A. 2020 m. lapkričio 24 d. pranešimu Nr. 11/01 informavo UAB „Baltfortas“ akcininkę I. G. dėl neeilinio UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimo sušaukimo 2020 m. gruodžio 9 d., nurodė, kad balsavimas vyks iki 17 val. paštu dėl Lietuvos Respublikoje paskelbto karantino dėl COVID-19. Pranešime taip pat nurodyta, kad, atsižvelgiant į Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e2-569-730/2019, kuria I. G. uždrausta balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be J. A. sutikimo, akcininkė J. A., kuriai priklauso 50 procentų UAB „Baltfortas“ akcijų, nesutinka, jog I. G. ar jos įgaliotas asmuo balsuotų visuotiniame akcininkų susirinkime. Akcininkei I. G. balsavimas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkėje nurodytų klausimų negalimas, 2020 m. gruodžio 9 d. balsavimo biuletenis neteikiamas.
 - 6.7. 2020 m. lapkričio 24 d. pranešime Nr. 11/01 pateikta UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimo darbotvarkė, kurioje nustatyti akcininkų susirinkime planuojami nagrinėti klausimai: 1) dėl UAB „Baltfortas“ vadovo A. G. atšaukimo iš pareigų dėl daugkartinio, šurkštaus darbo drausmės pažeidimo ir tyčinio žalos darymo pagal ABĮ 37 straipsnio 5 dalį ir pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – [DK](#)) 104 straipsnio 2 dalį darbo sutartis nutraukiama be išeitinės išmokos; 2) naujojo UAB „Baltfortas“ direktoriaus paskyrimas, siūlomas kandidatas – A. A., darbo sąlygas jam nustatant atskiru akcininko sprendimu; 3) atsižvelgiant į tai, kad A. A. eis ne tik įmonės direktoriaus pareigas, bet ir vykdys Mokymo centro koordinatoriaus pareigas, vidinio tikrintojų bei instruktorius pareigas, nustatyti kas mėnesinį atlyginimą 3000 Eur; 4) įgalioti J. A. pasirašyti darbo sutartį su direktoriumi A. A.; 5) dėl daromos žalos UAB „Baltfortas“ nedelsiant nutraukti visus sutartinius santykius su UAB „Vinda LT“ bei UAB „Baltijos mokymo centras“.
 - 6.8. UAB „Baltfortas“ akcininkės J. A. 2020 m. lapkričio 27 d. pranešimu Nr. 11/02 UAB „Baltfortas“ akcininkė I. G. papildomai informuota, kad, vadovaujantis ABĮ 26 straipsnio 7 dalimi, visuotinis akcininkų susirinkimas gali būti šaukiamas nesilaikant šio straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse nustatytų terminų, jeigu visi akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia balsavimo teisę, su tuo pasirašytinai sutinka, akcininkė J. A., kuriai priklauso 50 procentų UAB „Baltfortas“ akcijų, sutinka, kad akcininkų susirinkimo 2020 m. gruodžio 9 d. sušaukimas įvyktų nesilaikant ABĮ 26 straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse nustatytų terminų.
 - 6.9. UAB „Baltfortas“ 2020 m. gruodžio 9 d. visuotinio akcininkų susirinkimo protokolu Nr. 12/02 nuspręsta: 1) dėl daugkartinio, šurkštaus darbo drausmės pažeidimo ir tyčinio žalos darymo UAB „Baltfortas“ atšaukti A. G. iš UAB „Baltfortas“ vadovo pareigų pagal ABĮ 37 straipsnio 5 dalį ir [DK 104 straipsnio 2 dalį](#), darbo sutartį nutraukti be išeitinės išmokos; 2) naujuoju UAB „Baltfortas“ direktoriumi paskirti A. A.; 3) ryšium su tuo, kad A. A. vykdys ne tik įmonės direktoriaus, bet ir Mokymo centro koordinatoriaus pareigas, vidinio tikrintojų pareigas, nustatyti UAB „Baltfortas“ vadovui (direktoriui), kas mėnesinį atlyginimą 3000 Eur; 4) įgalioti UAB „Baltfortas“ akcininkę J. A. pasirašyti darbo sutartį su UAB „Baltfortas“ direktoriumi A. A.; 5) dėl daromos žalos UAB „Baltfortas“ įmonei nedelsiant nutraukti visus santykius su UAB „Vinda LT“ bei UAB „Baltijos mokymo centras“. Balsuota: „už“ – 100 balsų, „prieš“ – 0 balsų, susilaikė – 0 balsų. Protokolą pasirašė akcininkė, susirinkimo pirmininkė bei asmuo, susirinkimo įgaliotas pasirašyti, J. A.; akcininkei I. G. balsavimas uždraustas.
 - 6.10. UAB „Baltfortas“ akcininkės J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. paraiška dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo UAB „Baltfortas“ direktorius A. G. informuotas apie neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą 2021 m. sausio 18 d. 10 val., balsavimui vykstant paštu dėl Lietuvos Respublikoje paskelbto karantino dėl COVID-19, nurodytas susirinkimo darbotvarkės klausimai: 1) atstatyti direktorių A. G. iš einamųjų pareigų nuo 2021 m. sausio 19 d.; 2) naujuoju UAB „Baltfortas“ direktoriumi paskirti A. A.; 4) įgalioti J. A. pasirašyti darbo sutartį su A. A. bei nustatyti kas mėnesinį atlyginimą dvigubai; 5) įpareigoti A. G. bendrovės dokumentus pagal apyrašą 2021 m. sausio 19 d. perduoti A. A. Ši paraiška 2020 m. gruodžio 15 d. registruota pašto siunta išsiųsta atsakovės buveinės adresu bei atsakovės vadovo gyvenamosios vietos adresu, į gavėjų gaunamųjų laiško dėžutes, nereikalaujant gavėjų parašo, korespondencijos siuntos pristatytos 2020 m. gruodžio 17 d.
 - 6.11. UAB „Baltfortas“ akcininkė J. A. 2020 m. gruodžio 17 d. raštu Nr. 12/17 kreipėsi į UAB „Baltfortas“ direktorių A. G. dėl informacijos apie įmonės veiklą pateikimo, pakartotinai prašė iki 2020 m. gruodžio 28 d. pateikti 2017, 2018, 2019 metų įmonės ūkinės finansinės veiklos ir apskaitos dokumentus, siekiant įvertinti įmonės finansinę būklę. Iki prašomo termino nepateikęs bendrovės dokumentų, nurodyti priežastis, kokių teisinių pagrindų prašomi dokumentai nebus teikiami akcininkei J. A. (pranešimas išsiųstas adresu: *(duomenys neskelbtini)*), bei papildomai išsiųstas elektroniniu paštu: *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*).
 - 6.12. UAB „Baltfortas“ direktorius A. G., 2020 m. gruodžio 28 d. raštu Nr. 12/01 atsakydamas į J. A. 2020 m. gruodžio 17 d. raštą Nr. 12/17, nurodė, kad Klaipėdos apygardos teisme nagrinėjamoje civilinėje byloje Nr. e2-936-253/2020 buvo patenkintas įmonės

buhalterinių dokumentų išreikalavimo klausimas. Dėl šios priežasties susipažinti su medžiaga galima minėtoje civilinėje byloje, kurioje J. A. yra ieškovė.

- 6.13. Akcininkė J. A. 2020 m. gruodžio 29 d. priėmė sprendimą dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, 2020 m. gruodžio 29 d. pranešimu Nr. 12/29 informavo UAB „Baltfortas“ akcininkę I. G. ir bendrovės direktorių A. G. apie neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą 2021 m. sausio 20 d. 10 val. (ABĮ 23 straipsnio 4 dalis), balsavimą vykdant paštu dėl Lietuvos Respublikoje paskelbto karantino dėl COVID-19, pažymėjo, jog ji nesutinka, kad I. G. ar jos įgaliotas asmuo balsuotų UAB „Baltfortas“ neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime, todėl balsavimo raštu biuletenis I. G. nesiučiamas. Numatyti susirinkimo darbotvarkės klausimai: 1) atstatyti direktorių A. G. iš einamųjų pareigų nuo 2021 m. sausio 21 d.; 2) naujuoju UAB „Baltfortas“ direktoriumi paskirti A. A.; 4) įgalioti J. A. pasirašyti darbo sutartį su A. A.; 5) įpareigoti A. G. bendrovės dokumentus pagal apyrašą 2021 m. sausio 21 d. perduoti A. A.
- 6.14. UAB „Baltfortas“ visuotinio akcininkų susirinkimo 2021 m. sausio 20 d. protokolu Nr. 01/01 nuspręsta: 1) dėdaukartinio, šiurkštaus darbo drausmės pažeidimo UAB „Baltfortas“ vadovą A. G. atšaukti iš pareigų nuo 2021 m. sausio 21 d.; 2) naujuoju UAB „Baltfortas“ direktoriumi paskirti A. A.; 3) įgalioti J. A. pasirašyti darbo sutartį su A. A.; 4) įpareigoti A. G. bendrovės dokumentus pagal apyrašą 2021 m. sausio 21 d. perduoti A. A., parengti nustatyto laikotarpio pareigų bei materialinių vertybių perdavimo–priėmimo aktą. Balsuota: „už“ – 100 balsų, „prieš“ – 0 balsų, susilaikė – 0 balsų (2021 m. sausio 20 d. balsavimo biuletenis). Protokolą pasirašė akcininkė, susirinkimo pirmininkė bei asmuo, susirinkimo įgaliotas pasirašyti, J. A.; akcininkei I. G. balsavimas uždraustas.
7. Teismas pažymėjo, kad nors trečiasis asmuo J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. parašė išsiuntę registruotąją pašto siuntą su pranešimu apie įteikimą, tačiau dėl šalyje buvusios paskelbtos valstybės lygio ekstremalios situacijos dėl COVID-19 pandemijos bei poįstatyminio teisės akto pagrindu taikyto AB Lietuvos pašto veiklos apribojimo ios siunta siunta pašto paslaugos teikėjos buvo pristatyta į UAB „Baltfortas“ ir A. G. gaunamų laišku dėžutes, nereikalaujant gavėjo parašo. Todėl pašto paslaugos teikėja negali pateikti siuntos pristatymo gavėjams patvirtinančių įrodymų ir nėra galimybės tiksliai nustatyti, kada trečiasis asmuo A. G. faktiškai rado siuntas bendrovės buveinės bei savo gyvenamosios vietos pašto dėžutėse, kadangi apie siuntos pristatymą į gaunamųjų laišku dėžutes A. G. papildomai nebuvo informuotas. Jei būtų laikoma, kad A. G. 2020 m. gruodžio 15 d. parašė gaunamųjų laišku dėžutėje rado tą pačią dieną, kai ji buvo pristatyta, t. y. 2020 m. gruodžio 17 d., tai paskutinė diena sprendimui sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą priimti buvo 2020 m. gruodžio 27 d., t. y. sekmadienis. Tačiau teismas, įvertinęs [CPK 74 straipsnio](#) 5 dalyje nustatytą reglamentavimą, pagal kurį tais atvejais, kai paskutinė termino diena tenka ne darbo ar oficialios šventės dienai, termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena, padarė išvadą, kad 10 dienų terminas sprendimui sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą persikėlė į ateinančią darbo dieną – 2020 m. gruodžio 28 d.
8. Teismas nurodė, kad, kaip trečiasis asmuo A. G. teigė, jis 2020 m. gruodžio 28 d. registruotu paštu išsiuntė trečiajam asmeniui J. A. bendrovės vadovo priimtą sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. Teismas atkreipė dėmesį, jog UAB „Baltfortas“ įstatų (VĮ Registrų centre registruoti 2016 m. gruodžio 20 d.) V skyriaus „Bendrovės pranešimų skelbimo tvarka“ 14 punkte nustatyta, kad kai bendrovės pranešimai turi būti paskelbti viešai, jie skelbiami VĮ Registrų centro leidžiamame leidinyje „Juridinių asmenų vieši pranešimai“, o 15 punkte nustatyta, kad kiti bendrovės pranešimai akcininkams ir kitiems asmenims siunčiami registruotu laišku arba įteikiami pasirašytinai; skubūs pranešimai gali būti perduoti elektroninių ryšių priemonėmis, originalai nedelsiant išsiunčiami adresatui registruotu laišku ar įteikiami pasirašytinai.
9. Teismas pabrėžė, kad tarp šalių nekilo ginčo, jog UAB „Baltfortas“ nebuvo praktikos bendrovės pranešimų skelbti viešai, bendrovės pranešimai akcininkams būdavo siunčiami registruotu laišku bei elektroninių ryšių priemonėmis (elektroniniu paštu). Tačiau trečiasis asmuo J. A., anot teismo, nurodė, kad UAB „Baltfortas“ vadovo sprendimo sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą negavo. Teismas pažymėjo, kad kita bendrovės akcininkė ieškovė I. G. nurodo, jog nepamena, ar gavo bendrovės vadovo sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, o jei gavo, tai jo neišsaugojo. Trečiasis asmuo A. G., ginčo laikotarpiu ėjęs bendrovės vadovo pareigas, nurodo, kad minėtą sprendimą kartu su kita bendrovės dokumentacija perdavė paskirtam naujam vadovui A. A., o pastarasis teigė, kad toks dokumentas jam perduotas nebuvo.
10. Teismas iš AB Lietuvos pašto 2020 m. gruodžio 30 d. PVM sąskaitos faktūros ir kvito Nr. LG 00404550/668 kopijų nustatė, kad 2020 m. gruodžio 28 d. gavėjai J. A. adresu: (*duomenys neskelbtini*), buvo išsiųsta registruotoji pašto siunta. Trečiasis asmuo A. G. nurodė, kad pagal nurodytą kvitą 2020 m. gruodžio 28 d. akcininkei J. A. buvo išsiųstas sprendimas sušaukti visuotinį UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimą pagal 2020 m. gruodžio 21 d. gautą J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. parašą dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo bei atsakymas į akcininkės J. A. 2020 m. gruodžio 17 d. prašymą dėl informacijos pateikimo. Tuo tarpu trečiasis asmuo J. A. nurodė, kad šia siunta jai buvo pristatytas 2020 m. gruodžio 28 d. UAB „Baltfortas“ atsakymas Nr. 12/01 į pateiktą 2020 m. gruodžio 17 d. prašymą Nr. 12/17 dėl informacijos apie įmonės veiklą pateikimo.
11. Teismas, atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes, konstatavo, kad ieškovė neįrodė, jog bendrovės vadovas priėmė sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. Anot teismo, jei 2020 m. gruodžio 28 d. registruota pašto siunta būtų buvęs siųstas sprendimas sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, jis taip pat būtų buvęs siųstas ir ieškovei kaip bendrovės akcininkei. Tačiau siunta siunta tik trečiajam asmeniui J. A., todėl, teismo vertinimu, labiau tikėtina, kad šia siunta buvo siųstas jai skirtas 2020 m. gruodžio 28 d. atsakymas Nr. 12/01 į pateiktą 2020 m. gruodžio 17 d. prašymą Nr. 12/17 dėl informacijos apie įmonės veiklą pateikimo. Teismas pažymėjo, kad iki ginčo susirinkimo bendrovėje buvo susiklosčiusi praktika, jog bendrovės pranešimų akcininkams siuntimas buvo dubliuojamas, t. y. siunčiama ir registruotu, ir elektroniniu paštu. Todėl, teismo vertinimu, jei būtų buvęs priimtas bendrovės vadovo sprendimas sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, esant įsisenėjusiam akcininkų ginčui dėl bendrovės valdymo, mažai tikėtina, kad nebūtų išsaugotas nei registruotu, nei elektroniniu paštu atsiųstas sprendimas.
12. Teismas nesutiko su ieškovės argumentu, kad trečiasis asmuo J. A. neturėjo daugiau nei 1/2 visų balsų, todėl negalėjo priimti sprendimo dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, ir kad neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas turėjo būti šaukiamas teismo sprendimu. Anot teismo, pagal ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą nustatant bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių, nesuteikiantis balsų akcijomis laikomos akcijos, kurių suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat ginčijama nuosavybės teisė į akciją ir teismas taiko laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose. Todėl, atsižvelgdamas į tai, kad Klaipėdos apygardos teismas 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#) uždraudė I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be J. A. sutikimo, teismas nusprendė, kad nors trečiasis asmuo J. A. turi 1/2 dalį bendrovės akcijų, tačiau tik jai priklausančios akcijos suteikia balsavimo teisę, todėl ji turėjo teisinį pagrindą priimti sprendimą dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo.
13. Pasisakydamas dėl 2021 m. sausio 20 d. neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo kvorumo teismas nesutiko su ieškove, kad nustatant, ar buvo kvorumas, reikia vadovautis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-96/2006](#) pateiktais išaiškinimais, pagal kuriuos turi būti skaičiuojami ir akcininko, kuriam suvaržytos teisės balsuoti, turimi balsai. Teismo vertinimu, ši kasacinio teismo praktika netaikytina, nes pakito teisinis reglamentavimas. 2019 m. liepos 16 d. įstatymu Nr. XIII-2357, įsigaliojusiu 2019 m. liepos 21 d., buvo pakeista ABĮ 27 straipsnio 4 dalis, kurios 3 punkte nustatyta, jog, visuotiniame akcininkų susirinkime nustatant bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių ir šio susirinkimo kvorumą, nesuteikiantis balsų akcijomis laikomos akcijos, kurių suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat ginčijama nuosavybės teisė į akciją ir teismas taiko laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.
14. Teismas pažymėjo, kad 2020 m. gruodžio 29 d. sprendime dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo akcininkė J. A. nurodė,

jog nesutinka, kad akcininkė I. G. ar jos įgaliotas asmuo balsuotų atsakovės UAB „Baltfortas“ neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Kadangi tik trečiojo asmens J. A. turimos 50 procentų bendrovės akcijų suteikė balsavimo teisę, teismas konstatavo, kad balsavimo rezultatai 2021 m. sausio 20 d. susirinkime turėjo būti nustatomi pagal susirinkime dalyvavusių ir turinčių balsavimo teisę akcininkų balsų skaičių, t. y. nuo 50 procentų. Todėl teismas nusprendė, kad 2021 m. sausio 20 d. susirinkimo metu reikalingas kvorumas buvo.

15. Be to, teismas atkreipė dėmesį, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, sprendimas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų pripažinimo negaliojančiais dėl procedūrinių pažeidimų organizuojant visuotinį akcininkų susirinkimą, teismas turi išsiaiškinti, kokią įtaką susirinkimo sprendimų priėmimui būtų turėjęs ar turėtų ieškovas, ieigu tu pažeidimų nebūtu padaryta ar susirinkimas būtų organizuojamas iš naujo. Anot teismo, nors ieškovė tvirtina, kad turėjo būti šaukiamas pakartotinis akcininkų susirinkimas, tačiau, teismo vertinimu, pakartotinio susirinkimo sušaukimas esminės įtakos kitokiems sprendimams priimti nebūtų turėjęs.
16. Taip pat teismas, pasisakydamas dėl baudos už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis ieškovei skyrimo, nurodė, kad nors ieškovės ieškinys yra atmetamas kaip nepagrįstas, nėra pakankamo pagrindo konstatuoti, jog ieškovė ieškini pareiškė siekdama ne apginti savo pažeistas teises, o sudaryti nepatogumų atsakovei, tretiesiems asmenims, kad ieškovė procesinėmis teisėmis akivaizdžiai naudojosi ne pagal jų paskirtį, todėl netenkino atsakovės ir trečiojo asmens A. A. prašymo skirti ieškovei baudą už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis.
17. Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovės apeliacinį skundą, 2022 m. kovo 24 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą, priteisė iš ieškovės atsakovei ir trečiajam asmeniui A. A. bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme, atlyginimą.
18. Kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė ir įvertino reikšmingas ginčo teisingam išnagrinėjimui bylos aplinkybes bei priėmė iš esmės teisėtą ir pagrįstą sprendimą. Kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvams.
19. Kolegija nurodė, kad ieškovė, ginčydamą pirmosios instancijos teismo išvadą pagrįstumą, nenurodė, jog nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes dėl trečiojo asmens J. A. teisės priimti sprendimą dėl neeilinio visuotinio susirinkimo sušaukimo, buvo pažeistos ABĮ 23 straipsnio 1 ir 5 dalyse įtvirtintos materialiosios teisės normos.
20. Kolegija, įvertinusi ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto turinį, nurodė, kad ieškovei balsavimo teisė buvo apribota ne esant ginčui dėl akcijų nuosavybės, o kitų įstatymų nustatytais atvejais, būtent Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 144 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu pagrindu. Kolegijos vertinimu, nors pirmosios instancijos teismas smulkiai nedetalizavo, nustatydamas, ar nagrinėjamu atveju taikytinos ginčijamos teisės normos nuostatos, tačiau, atsižvelgdamas į pasikeitusį teisinį reglamentavimą, aktualų ginčo laikotarpiu, pagrįstai jomis vadovavosi, tinkamai jas taikė ir, remdamasis jomis, pagrįstai padarė išvadą dėl trečiojo asmens J. A. teisės priimti sprendimą dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir kvorumo buvimo, skaičiuojant balsus, reikalingus sprendimams priimti.
21. Vertindama ieškovės apeliaciniame skunde nurodytus argumentus, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai vertino byloje surinktus įrodymus, t. y. suteikė per didelę įrodomąją reikšmę suinteresuotų byloje asmenų J. ir A. A. nurodytoms faktinėms aplinkybėms, tačiau nesivadovavo bylos baigtimi neutralaus atsakovės buvusio direktoriaus A. G. ir ieškovės I. G. paaiškinimais; išvada, kad jei atsakovės direktorius A. G. būtų priėmęs sprendimą sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, toks sprendimas pagal bendrovėje susiklosčiusią situaciją būtų buvęs išsiųstas akcininkams el. paštu, grindė prielaidomis, kolegija pažymėjo, kad ginčijamame visuotiniame akcininkų susirinkime, be kita ko, buvo sprendžiamas tuomet atsakovės direktoriaus pareigas ėjusio A. G. atleidimo klausimas, ginčijami nutarimai turėjo įtakos A. G. teisėms ir pareigoms, todėl akivaizdu, kad nėra pagrindo jo paaiškinimus vertinti kaip neutralius dėl jam nepalankaus nutarimo ir teigti, kad jis nėra suinteresuotas nagrinėjamos bylos baigtimi. Taip pat pažymėdama A. G. suinteresuotumą bylos baigtimi kolegija nurodė, kad Klaipėdos apygardos teismas 2021 m. gruodžio 3 d. nutartimi administracinio nusižengimo byloje [Nr. AN2-389-417/2021](#) paliko nepakeistą Klaipėdos apylinkės teismo 2021 m. spalio 11 d. nutarimą administracinio nusižengimo byloje [Nr. A6.-256-903/2021](#), kuriame konstatuota, kad A. G., būdamas atsakovės direktorius, pažeidė pareigą pateikti trečiajam asmeniui J. A. jos prašomus bendrovės dokumentus, todėl A. G. buvo pripažintas padaręs Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 119 straipsnio 1 dalyje nustatytą administracinį nusižengimą ir jam paskirta bauda. Be to, Klaipėdos apygardos teismas 2021 m. lapkričio 29 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-392-253/2021](#) priteisė UAB „Baltfortas“ naudai iš A. G. 105 900 Eur žalos, padarytos jo, kaip bendrovės direktoriaus, nesąžiningais veiksmais, atlyginimą.
22. Kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismui nustačius, kad atsakovės UAB „Baltfortas“ įstatų 15 punkte įtvirtinta galimybė bendrovės pranešimus akcininkams, be registruotų siuntų, perduoti ir elektroninių ryšių priemonėmis, taip pat nustačius aplinkybes, kad, esant įsienėjusiam akcininkui ginčui dėl bendrovės valdymo, bendrovės pranešimų akcininkams siuntimas buvo dubliuojamas, t. y. pranešimai abiem akcininkams siųsti ir registruoti, ir elektroniniu paštu, bei nustačius, kad 2020 m. gruodžio 28 d. pranešimas buvo siųstas tik registruota pašto siunta ir tik trečiajam asmeniui J. A., o ne abiem bendrovės akcininkams, byloje buvo pagrindas padaryti išvadą, kad labiau tikėtina, jog trečiajam asmeniui J. A. buvo siųstas tik jai vienai skirtas atsakymas į jos 2020 m. gruodžio 17 d. prašymą Nr. 12/17 dėl informacijos pateikimo, bet ne visiems akcininkams skirtas bendrovės vadovo sprendimas dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Anot kolegijos, ši aplinkybė pagrįsta ne prielaidomis, bet byloje esančių įrodymų visuma.
23. Taip pat kolegija nurodė, kad A. G., būdamas atsakovės direktorius, privalėjo užtikrinti, kad būtų laiku susipažinta su atsakovės buveinės adresu 2020 m. gruodžio 17 d. pristatyta akcininkės J. A. paraiška, taip pat privalėjo įstatymo nustatyto terminu priimti sprendimą dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ir apie tai informuoti bendrovės akcininkes. Kolegija pažymėjo, kad, skaičiuojant ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatytą 10 dienų terminą nuo akcininkės J. A. paraiškos gavimo dienos 2020 m. gruodžio 17 d., 2020 m. gruodžio 29 d. terminas priimti sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą buvo suėjęs, o 2020 m. gruodžio 29 d. trečiasis asmuo J. A. nebuvo informuota apie atsakovės vadovo A. G. sprendimą dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, nors bendrovės įstatų 15 punkte nustatyta galimybė skubius pranešimus (o pranešimas dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo neabejotinai laikytinas skubiu) jos akcininkams perduoti elektroninių ryšių priemonėmis. Todėl kolegija konstatavo, kad, A. G. nevykdant savo, kaip UAB „Baltfortas“ direktoriaus, pareigų ABĮ nustatytais terminais, trečiasis asmuo J. A. 2020 m. gruodžio 29 d. sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimą priėmė teisėtai ir pagrįstai.
24. Be to, kolegija konstatavo, kad ieškovė nepagrįstai vadovaujasi kasacinio teismo praktika, kadangi teisinis reglamentavimas pakito ir nagrinėjamu atveju taikytina teisinio reglamentavimo redakcija, galiojanti ginčo laikotarpiu, o ieškovės nurodyta teismų praktika nėra taikoma nagrinėjamai bylai, todėl apeliacinio skundo argumentai, kad pirmosios instancijos teismas nukrypo nuo aktualios kasacinio teismo teisės taikymo ir aiškinimo praktikos, atmetini kaip nepagrįsti. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad tiek ieškinyje, tiek apeliaciniame skunde nurodyta praktika ir joje pateikti išaiškinimai dėl ABĮ nuostatų, galiojusių iki 2019 m. liepos 21 d. įstatymo pakeitimais nustatytos išimties. Tuo tarpu trečiojo asmens J. A. sprendimas sušaukti ginčijamą visuotinį akcininkų susirinkimą buvo priimtas 2020 m. gruodžio 29 d., t. y. po įstatymo Nr. XIII-2357 įsigaliojimo dienos 2019 m. liepos 21 d., todėl, nustatant bendrą bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių, reikalingą visuotiniam akcininkų susirinkimui sušaukti (ABĮ 23 straipsnio 4 dalis) ir kvorumui dėl sprendimų visuotiniame akcininkų susirinkime priėmimo (ABĮ 27 straipsnio 1 dalis), taikoma naujos, ginčo laikotarpiu galiojančios, redakcijos ABĮ 27 straipsnio 4 dalis.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

25. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 24 d. nutartį ir

Klaipėdos apylinkės teismo 2021 m. spalio 18 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškovės ieškinį tenkinti. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

- 25.1. Bylą nagrinėję teismai, sprenddami ginčą ir taikydami ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą turėjo pareigą? konstatuoti, kad ieškovei Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi taikytos laikinosios apsaugos priemonės, kuriomis jai apribota balsavimo teisė?, atitinka ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto taikymo sąlygas, t. y. balsavimo teisės yra apribotos kitų? įstatymų nustatytais atvejais arba ginčijama nuosavybės teisė? ir akcija? ir teismas taiko laikinasias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė? balsuoti visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose. Apeliacinės instancijos teismas pripažino, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai kvalifikavo ginčo teisinius santykius, tačiau apeliacinės instancijos teismas taip pat neužtikrino teismo sprendimo teisėtumo.
- 25.2. Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad nagrinėjamu atveju ieškovei balsavimo teisė? buvo apribota ne esant ginčui dėl? akcijų? nuosavybės, o kitų? įstatymų, būtent – [CPK 144 straipsnio 1 dalies](#) pagrindu. Tokiu būdu apeliacinės instancijos teismas priėmė prieštarinę ir neloģišką sprendimą?, nes pripažino, kad Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi buvo taikytos laikinosios apsaugos priemonės, nesant specialiosios ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto taikymo sąlygos, kai laikinosios apsaugos priemonės taikomos esant ginčui dėl? nuosavybės teisės.
- 25.3. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto taikymo sąlygą „balsavimo teisių? apribojimas kitų? įstatymų nustatytais atvejais“, nes [CPK 144 straipsnio 1 dalis](#) nenustato balsavimo teisių? apribojimo, o reglamentuoja laikinųjų apsaugos priemonių taikymo sąlygas. Todėl? [CPK 144 straipsnio 1 dalis](#) ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme negalėjo būti įstatymu, kurio pagrindu buvo apribotos ieškovės balsavimo teisės. Kita vertus, „balsavimo teisių? apribojimas kitų? įstatymų nustatytais atvejais“ turėtų būti aiškinamas kaip balsavimo teisių? apribojimo atvejai, tiesiogiai įtvirtinti įstatyme, kaip, pvz., ABI? 17 straipsnio 4 dalis. ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto sąlyga „balsavimo teisių? apribojimas kitų? įstatymų nustatytais atvejais“ yra siejama būtent su tiesiogiai įstatyme įtvirtintu balsavimo teisių? apribojimu, kuris taikomas be atskiro teismo procesinio sprendimo. Todėl apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai laikinasias apsaugos priemones kvalifikavo kaip atitinkančias ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytą sąlygą „balsavimo teisių? apribojimas kitų? įstatymų nustatytais atvejais“.
- 25.4. Apeliacinės instancijos teismas, konstatuodamas, kad šiame ginče taikytinas ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas, motyvuojant tuo, kad Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi ieškovei [CPK 144 straipsnio 1 dalies](#) pagrindu taikytas balsavimo teisių? apribojimas, kaip laikinoji apsaugos priemonė?, atitinkanti ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto taikymo sąlygą kaip balsavimo apribojimas kitų? įstatymų pagrindu, neatsižvelgė? į tai, kad minėtoje nuostatoje įtvirtintas specialusis teisinis reguliavimas ir nesuteikiančiomis balsų? akcijos laikomos tik tada, kai laikinosios apsaugos priemonės taikomos ginčijant nuosavybės teisė?, o ne taikant laikinasias apsaugos priemones apskritai.
- 25.5. Įstatymų? leidėjas neatsitiktinai ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto formuluotėje nurodė, kad pagal ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą, visuotiniame akcininkų? susirinkime nustatant bendrovės akcijų? suteikiamų balsų? skaičių ir šio susirinkimo kvorumą, nesuteikiančiomis balsų? akcijomis laikomos akcijos, kurių? suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kitų? įstatymų nustatytais atvejais, arba kai ginčijama nuosavybės teisė? ir akcija? ir teismas taiko laikinasias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė? balsuoti visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose. Įstatymų? leidėjo valia buvo nustatytas toks teisinis reguliavimas, pagal kurį? ne bet koks laikinųjų? apsaugos priemonių? taikymas sudaro ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto taikymo pagrindą, o tik ginčijant akcijų? nuosavybės teisė?. Vien laikinųjų? apsaugos priemonių? taikymas nėra proporcinga priežastis akcijas laikyti nesuteikiančiomis balsų?.
- 25.6. Net ir vadovaujantis teismų? ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto aiškinimu, pagal kurį? ieškovės turimos akcijos, Klaipėdos apygardos teismui taikius laikinasias apsaugos priemones, yra pripažįstamos nesuteikiančiomis balsų?, akivaizdu, jog ieškovės turimų? akcijų? suteikiamos balsavimo teisės trečiajam asmeniui J. A. neperėjo ir J. A. nedisponavo 100 procentų? UAB „Baltfortas“ akcijų? suteikiamomis balsavimo teisėmis. J. A. net ir po ieškovei Klaipėdos apygardos teismo nutartimi taikyto draudimo balsuoti priklausė 1/2 dalis UAB „Baltfortas“ akcijų. Taigi, J. A. priklausančios akcijos nesudaro? balsų? daugumos, reikalingos susirinkimo kvorumui konstatuoti bei visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti. Šia prasme teismų? išvados stokoja logikos ir yra nesuderinamos su nustatyto teisiniu reguliavimu.
- 25.7. Nors Klaipėdos apygardos teismas 2019 m. spalio 24 d. sprendimu atmetė ieškovės ieškinį ir tenkino atsakovės J. A. priešieškinį – įpareigojo ieškovę I. G. parduoti atsakovei J. A. 50 vnt. paprastųjų vardinių UAB „Baltfortas“ akcijų už teismo paskirto eksperto nustatytą kainą, Klaipėdos apygardos teismui 2021 m. spalio 19 d. nutartimi nustatius UAB „Baltfortas“ akcijų kainą, trečiasis asmuo J. A. UAB „Baltfortas“ akcijų nešpirkė. Tačiau skundžiamais teismų procesiniais sprendimais pripažįstama, kad trečiasis asmuo J. A. turėjo teisę nuo Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutarties įsiteisėjimo vienvaldiškai naudotis UAB „Baltfortas“ balsavimo teisėmis kaip 100 procentų akcijų savininkė.
- 25.8. Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartis buvo iš dalies panaikinta Lietuvos apeliacinio teismo 2021 m. gegužės 27 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-704-585/2021, apeliacinės instancijos teismui nusprendus, kad ieškovės balsavimo teisių? apribojimas be trečiojo asmens J. A. sutikimo balsuoti UAB „Baltfortas“ visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose sprendžiant dėl UAB „Baltfortas“ finansavimo akcininkų? ar trečiųjų asmenų lėšomis ir (arba) bendrovės nemokumo klausimus yra neproporcingai varžantis jos teises ir neteisingas. Galiausiai Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartis buvo panaikinta Klaipėdos apygardos teismo 2021 m. spalio 14 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), teismui konstatavus, kad laikinųjų apsaugos priemonių taikymas yra perteklinis, neekonomiškas ir neproporcingas, be pakankamo pagrindo ribojantis akcininko teises. Teismas pabrėžė, kad laikinosiomis apsaugos priemonėmis trečiasis asmuo J. A. siekė? pasinaudoti kaip spaudimo priemone spręsti tarp akcininkų kilusius ginčus.
- 25.9. Teismai nepagrįstai konstatavo, kad trečiasis asmuo akcininke? J. A., būdama 50 procentų? (1/2 dalies) UAB „Baltfortas“ akcijų savininkė?, turėjo teisę? sušaukti visuotinį? UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimą. Teismai konstatavo, esą akcininke? J. A. turėjo teisių? pagrindą priimti sprendimą dėl? neeilinio visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimo, nors turėjo tik 1/2 dalį? bendrovės akcijų, nes, neva Klaipėdos apygardos teismui 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#) uždraudus ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimuose be J. A. sutikimo, akcininkei J. A. priklausančios akcijos suteikė 100 procentų balsavimo teisių?. Tokios teismų? išvados buvo grindžiamos ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatyto reguliavimu, nors minėta nuostata reguliuoja visuotinio akcininkų? susirinkimo kvorumą? ir sprendimų? priėmimą?, o ne visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimą, kurio tvarka? reglamentuoja ABI? 23 straipsnis. Be to, minėta teisės norma neįtvirtina, kad nesuteikiančios balsų? akcijos pereina kitiems akcininkams.
- 25.10. ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte įtvirtintas specialusis teisinis reguliavimas. Tuo tarpu pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 1.8 straipsnio 3 dalį neleidžiama pagal analogiją? taikyti specialiu? teisės normų?, t. y. bendrųjų taisyklių išimtis nustatančių normų. Taigi teismai priėmė iš esmės neteisėtus ir nepagrįstus sprendimus, nes ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte įtvirtintas teisinis reguliavimas buvo taikomas plačiai, o ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto nuostata visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimui nėra taikoma.
- 25.11. Teismai, padarę išvadą, kad ieškovės nurodyta teismų? praktika nėra taikoma nagrinėjamoje byloje, netyrė, kaip keitėsi teisinis

reguliavimas ir ar dėl pasikeitusio teisinio reguliavimo buvo pagrindas nukrypti nuo kasacinio teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos.

- 25.12. Iki 2019 m. liepos 21 d. galiojusi ABI? 16 straipsnio 3 dalies redakcija nustatė, kad teise? balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teise? į akciją?, t. y. ABI? 16 straipsnio 3 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas buvo identiškas ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte įtvirtintam reguliavimui. Esant ABI? 16 straipsnio 3 dalyje nurodytam teisiniui reguliavimui 2019 m. gegužės 22 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl akcininko teisių įgyvendinimo ir jų gynimo būdų apžvalgoje Nr. AC-50-1 buvo analizuota situacija, kai bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime neteisėtai sprendimai buvo priimti akcininko, kuriam priklausė 10 balsų? (10 paprastųjų vardinių? akcijų?). Kitam akcininkui, kuriam priklausė 90 paprastųjų vardinių? akcijų, teismas nutartimi buvo uždraudęs balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose. Kasacinis teismas nusprendė, kad susirinkime nebuvo kvorumo, nes dalyvavusio akcininko balsai nesudarė? daugiau nei 1/2 dalies visu? balsų? (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gegužės 22 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl akcininko teisių įgyvendinimo ir jų gynimo būdų? apžvalga Nr. AC-50-1. *Teismų? praktika*, 2019, Nr. 50, p. 523–596). Analogiškai ginčas turėjo būti sprendžiamas ir šioje byloje.
- 25.13. Po įstatymo Nr. XIII-2357 įsigaliojimo dienos – 2019 m. liepos 21 d. ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte buvo įtvirtintas iš esmės analogiškas teisinis reguliavimas, koks buvo nustatytas ABI? 16 straipsnio 3 dalyje jau daugybę metų?. Tačiau esant praktinių nuostatų taikymo neaiškumų (nebuvo aišku, kaip turi būti išreikštas ginčas dėl akcijų nuosavybės) nuo 2019 m. liepos 21 d. įsigaliojo pakeitimai – ABI? 16 straipsnio 3 dalies nuostata buvo patikslinta, nurodant, kad teise? balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teise? į akciją? ir teismas taiko laikinas apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teise? balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose. Atitinkamai analogiška nuostata buvo papildyta ABI? 27 straipsnio 4 dalis, nustatant naują? 3 punktą. Taigi iš esmės galiojęs teisinis reguliavimas nepasikeitė.
- 25.14. Teismai nuo suformuotos kasacinio teismo praktikos nukrypo nepagrįstai, neįvertinę? ABI? nuostatų? pakeitimo esmės ir įtakos susiformavusiai teismų? praktikai. Byla? nagrinė? teismai neužtikrino vienodos teismų? praktikos testinumo, taip pažeidė teisinio saugumo principą – nebuvo užtikrintas jurisprudencijos nuspėjamumas ir testinumas, priešingai, buvo sudarytos sąlygos pažeisti teisės subjektų teisėtus lūkesčius, kurie sukuriami prognozuojamais teismų sprendimais.
- 25.15. Apeliacinės instancijos teismas visiškai nevertino apeliacinio skundo argumentų?, jog pirmosios instancijos teismas nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, skundžiamame sprendime konstatavęs, kad susirinkimo sprendimų? priėmimui pakartotinio susirinkimo sušaukimas esminės įtakos nebūtų? turėjęs. Pirmosios instancijos teismo sprendimo argumentai dėl procedūrinių pažeidimų reikšmės 2021 m. sausio 20 d. visuotinio akcininkų susirinkimo ir jo metu priimtų? sprendimų? teisėtumui neatitinka suformuotos teismų? praktikos. Pagal kasacinio teismo praktiką esminiams procedūriniais pažeidimams priskirti akcininkų dalyvavimo susirinkime kvorumo ir sprendimų priėmimo nustatyta balsų dauguma bei atitinkamos klasės akcijomis reikalavimų pažeidimai (ABI? 27, 28 straipsniai) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gegužės 22 d. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl akcininko teisių įgyvendinimo ir jų gynimo būdų apžvalga Nr. AC-50-1. *Teismų? praktika*, 2019, Nr. 50, p. 523–596). Todėl negalima sutikti su pirmosios instancijos teismo išvada, kad esminiai procedūriniai pažeidimai buvo mažareikšmiai ir neturintys esminės įtakos neteisėtų sprendimų priėmimui.
- 25.16. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias ieškovės teise? į apeliaciją?, teismo pareigą? argumentuoti atsakytį? iš esminius, proceso baigtį? lemiančius apeliacinio skundo argumentus. Apeliacinės instancijos teismas iš esmės skundžiamoje nutartyje tik perrašė pirmosios instancijos argumentus, tačiau visiškai nepasisakė dėl apeliacinio skundo argumentų, patvirtinančių pirmosios instancijos teismo sprendimo neteisėtumą.
- 25.17. Apeliacinės instancijos teismas visiškai nepasisakė dėl apeliacinio skundo argumentų?, kad ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto nuostatos ginčui netaikytinos, kad ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas nėra taikomas nustatant visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo teise? turinčių akcininkų? turimų? akcijų skaičių, taip pat kad, Klaipėdos apygardos teismui uždraudus ieškovei balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, jai priklausančios akcijos neperėjo kitai akcininkei.
- 25.18. Apeliacinės instancijos teismas, be kita ko, nevertino apeliacinio skundo argumentų, kuriais buvo teigiama, kad ABI? 27 straipsnis reglamentuoja klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo kvorumu ir sprendimų? visuotinio akcininkų susirinkimo priėmimu, tačiau nereglamentuoja visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo procedūrų?. Klaipėdos apygardos teismas 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-569-730/2019 uždraudė I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be J. A. sutikimo, tačiau šis draudimas neapėmė kitų? ieškovės, kaip UAB „Baltfortas“ akcininkės, teisių? suvaržymo.
- 25.19. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nepasisakė ir dėl apeliacinio skundo argumentų?, kad teismas turėjo vadovautis A. G. paaiškinimais, jog jis priėmė sprendimą sušaukti visuotinį? akcininkų? susirinkimą ir jį? išsiuntė akcininkei J. A., dėl J. A. ir jos sutuoktinio paaiškinimų nepatikinimo, taip pat kad J. A. gavo UAB „Baltfortas“ direktoriaus A. G. sprendimą dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo 2020 m. gruodžio 30 d., todėl 2020 m. gruodžio 29 d. sprendimą? sušaukti visuotinį? akcininkų? susirinkimą? ji priėmė pažeisdama ABI? 23 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus. Taip pat teismas ignoravo apeliacinio skundo argumentus, kad ieškovė ne tik gavo UAB „Baltfortas“ direktoriaus A. G. sprendimą? dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, bet ir pasinaudojo įstatymų jai suteikta teise papildyti šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, o pirmosios instancijos teismo argumentai dėl trečiojo asmens A. G. sprendimo dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo siuntimo būdų buvo paremti prielaidomis.
- 25.20. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė *non reformatio in peius* (draudimas pabloginti skundą padavusio asmens padėtį) principą. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovė neįrodė, jog bendrovės vadovas priėmė sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, nors teismas pripažino, kad 10 dienų terminas, nustatytas ABI? 23 straipsnio 4 dalyje, suėjo 2020 m. gruodžio 28 d. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad UAB „Baltfortas“ vadovas A. G. 2020 m. gruodžio 28 d. siuntė registruotąją korespondenciją akcininkei J. A. Apeliacinės instancijos teismas pakartojo pirmosios instancijos teismo argumentus ir atskiros apeliacinio skundo išsamių argumentų tyrimo neatliko, todėl padarė išvadas, neatitinkančias byloje esančių įrodymų, t. y. kad 10 dienų terminas sprendimui dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukti suėjo 2020 m. gruodžio 27 d., todėl esą trečiasis asmuo J. A. 2020 m. gruodžio 30 d. turėjo teisę šaukti visuotinį akcininkų susirinkimą. Tokie apeliacinės instancijos teismo argumentai rodo teismo išvadų nepagrįstumą bei principo *non reformatio in peius* pažeidimą. Be to, teismas akivaizdžiai peržengė apeliacinio skundo ribas, nes ieškovė pirmosios instancijos teismo išvadų, kuriomis konstatuota, kad sprendimo sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą terminas suėjo 2020 m. gruodžio 28 d., neskundė – šios pirmosios instancijos teismo išvados buvo logiškos ir teisėtos.
26. Atsakovė ir tretieji asmenys A. A., J. A. atsiliepimu į kasacinį skundą prašo netenkinti ieškovės kasacinio skundo, priteisti tretiesiems asmenims A. A. ir J. A. iš ieškovės bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:
- 26.1. ABI? 2, 16, 27, 44 ir 78 straipsniu? pakeitimo įstatymo Nr. VIII-1835 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ABI? 27 straipsnio 4 dalis netaikoma nustatant bendrą? bendrovės akcijų? teikiamų? balsų? skaičių visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu sprendimas sušaukti visuotinį? akcininkų? susirinkimą buvo priimtas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos (2019 m. liepos 21 d.). Sprendimą dėl neeilinio visuotinio UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimo sušaukimo trečiasis asmuo J. A. priėmė 2020 m. gruodžio 29 d., t. y. po ABI? pakeitimo? įsigaliojimo, todėl šiuo atveju egzistuojant ABI? 27 straipsnio 4 dalies taikymo prielaidai, byla? nagrinėjusiems

teismams reikėjo nustatyti, ar buvo bent viena iš būtinųjų sąlygų ginčo teisiniams santykiams taikyti ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą.

- 26.2. Viena iš sąlygų taikyti ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą yra akcijų? suteikiamu? balsavimo teisiu? apribojimas kituose įstatymuose nustatytais atvejais. Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), kuria ieškovei buvo uždrausta balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo, nurodyta, jog toks draudimas nustatytas [CK 2.117 straipsnio 3 dalies](#), t. y. tiesiogiai įstatyme nustatytu pagrindu. Ši aplinkybė? buvo žinoma bylą nagrinėjusiems teismams ir ieškovei, ši jos negincijo. Draudimas ieškovei balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo sprendimo dėl neeilinio visuotinio UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimo sušaukimo metu (2020 m. gruodžio 29 d.) galiojo, vadinas, skundžiamuose teismų? procesiniuose sprendimuose buvo pagrindas ginčo teisiniams santykiams taikyti ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą.
- 26.3. Vien ieškovės nurodytos aplinkybės, jog pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime smulkmeniškai neaptarė ieškovei nustatyto draudimo teisinio pagrindo, o apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad balsavimo teise? jai buvo apribota [CPK 144 straipsnio 1 dalies](#) pagrindu, savaime nekeičia faktinio ieškovės balsavimo teisės draudimo pagrindo, nustatyto Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), turinio ir esmės, t. y. kad draudimas naudotis balsavimo teise ieškovei nustatytas [CK 2.117 straipsnio 3 dalies](#), t. y. įstatymo, pagrindu. Kita vertus, teismų? praktikoje [CK 2.117 straipsnio 3](#) dalyje įtvirtintas vienos ginčo šalies reikalavimų teismo taikomas draudimas kitai ginčo šaliai naudotis balsavimo teise pripažįstamas laikinųjų? apsaugos priemonių rūšimi (Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. vasario 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-212-178/2017, 2021 m. gegužės 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-704-585/2021), todėl? apeliacinės instancijos teismo argumentacija dėl? ieškovei taikyto balsavimo teisiu? apribojimo pagrindo, įtvirtinto įstatyme, nukreipianti į? [CPK 144](#) straipsnį?, reglamentuojantį? laikinųjų? apsaugos priemonių taikymą?, nors ir nepakankamai išsami, tačiau nėra visiškai nepagrįsta.
- 26.4. Vadovaujantis ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktu, priešingai negu teigia ieškovė, jai priklausančios 50 vienetų? atsakovės UAB „Baltfortas“ akcijų, kurioms dėl? laikinųjų? apsaugos priemonių taikymo buvo apribota balsavimo teise? be trečiojo asmens J. A. sutikimo, laikytinos nesuteikiančiomis balsu? akcijomis, nustatant tiek bendrą? bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių, reikalingą? visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti (ABI? 23 straipsnio 4 dalis), tiek ir kvorumą, reikalingą? sprendimams visuotiniame akcininkų? susirinkime priimti (ABI? 27 straipsnio 1 dalis). 2019 m. liepos 21 d. įsigalioję ABI? pakeitimai nustatė naują? išimtį?, kurios iki tol nebuvo ABI? teisiniame reguliavime, pagal kuria? i? bendrą? bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių ir visuotinio akcininkų? susirinkimo kvorumą? neįskaičiuojamos akcijos, kurioms dėl? laikinųjų? apsaugos priemonių taikymo yra apribota balsavimo teise? (ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas). Tai reiš?kia, jog dėl? balsavimo teise? tam tikru akcijų skaičiumi ribojančių? laikinųjų? apsaugos priemonių atitinkamu skaičiumi sumažėja bendras bendrovės akcijų? suteikiančių? balsavimo teise?, skaičius. Tode? laikytina, jog, laikinosiomis apsaugos priemonėmis apribojus balsavimo teise? 50 vienetų? ieškovės turimoms akcijoms, balsuoti buvo galima tik trečiojo asmens J. A. turimomis 50 vienetų? akcijomis, kurios sudarė visus 50 iš 50 (arba 100 procentų) bendrovės akcijų teikiamu? balsu?, kurie sudarė balsu? daugumą?, reikalingą? visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti (ABI? 23 straipsnio 4 dalis) ir jame atitinkamiems sprendimams priimti (ABI? 27 straipsnio 1 dalis).
- 26.5. ABI? nuostatose turėtų būti aiškinamos nuosekliai ir sistemškai, vadovaujantis logikos dėsniais. Tiek ieškovės nurodytam kvorumui (ABI? 27 straipsnio 1 dalis), tiek visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti (ABI? 23 straipsnio 1, 4 dalys), tiek ir kitais klausimais, kuriems ABI? nustato atitinkamą? reikalingą? balsu? dali? nuo visu? bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičiaus, reikšmingas bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičiaus nustatymas. Tuo tikslu svarbu įvertinti, kiek balsu? suteikia kiekviena bendrovės akcija (ABI? 17 straipsnio 2 dalis), ar yra akcijų, kurios balsu? nesuteikia (ABI? 27 straipsnio 4 dalis). Tode? šios teisės normos turėtų būti taikomos sistemškai kiekviena? karta? nustatant bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių. Visi akcijų? teikiami balsai yra skirti tai pačiai funkcijai – valiai balsuojant visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose išreikšti – ir ABI? nėra kaip nors papildomai rūšiuojami pagal tikslą, t. y. įstatyme nėra išskiriamas jokių? kitos paskirties balsu?. Tode? darytina išvada, jog kasaciniame skunde nurodytoje ABI? 23 straipsnio 4 dalyje, kurioje nustatytas visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti reikalingas balsu? skaičius, kalbama apie tuos pačius balsus, kuriais akcininkas turi teise? disponuoti visuotiniame akcininkų? susirinkime, o pastarieji nagrinėjamu atveju nustatomi taikant ABI? 27 straipsnio 4 dalį?. Dėl šios priežasties nėra pagrindo sutikti su kasacinio skundo argumentais, kad ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas yra speciali teisės norma, taikytina tik visuotiniame akcininkų? susirinkime nustatant bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių ir šio susirinkimo kvorumą, bet netaikoma visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti. Teismai ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto to paties įstatymo 23 straipsnio 4 dalies atžvilgiu pagal analogiją? netaikė, bet, vertindami, ar trečiojo asmens J. A. turimos akcijos suteikė pakankamą? balsu? skaičių visuotiniam akcininkų? susirinkimui sušaukti, nurodytas teisės normas taikė sistemškai.
- 26.6. Teismai nuodugniai aptarė pakitusi? ABI? teisini? reglamentavimą, susijusi? su bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? nustatymu tais atvejais, kai dalies bendrovės akcijų? suteikiamas balsavimo teisės yra apribotos ar uždraustos. Ieškovė nepagrįstai nurodo, esą ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas įtvirtino iš esmės analogišką teisini? reguliavimą, koks buvo nustatytas ABI? 16 straipsnio 3 dalyje daugybę metų?, nes skiriasi šių teisės normų turinys ir tikslas. Ieškovės nurodyta ABI? 16 straipsnio 3 dalis yra skirta atvejams, kuriais gali būti uždrausta ar apribota neturtinė? akcininko teise? balsuoti visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose, reglamentuoti, tačiau nereguliuoja ir niekada nereguliuojo bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? nustatymo tvarkos, kuria? iki ABI? pakeitimu? reglamentavo ir po jų? reglamentuoja to paties įstatymo 17 straipsnis ir 27 straipsnio 4 dalis. Po įstatymo pakeitimu? ABI? 27 straipsnio 4 dalis buvo papildyta 3 punktu, t. y. atveju?, kada, nustatant bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių, akcijos laikomos nesuteikiančiomis balsu?, sąrašas praplėstas visiškai nauja nuostata, kurios iki 2019 m. liepos 21 d. galiojusiam ABI? iš viso nebuvo.
- 26.7. Kasacinio teismo praktika, kuria remiasi ieškovė, buvo suformuota iki 2019 m. liepos 21 d. įsigaliojusių pakeitimu?, kada ABI? nebuvo nustatyta jokių? išimčių?, kad i? bendrą? bendrovės akcijų? teikiamu? balsu? skaičių galėtų būti neįskaičiuojamos akcijos, kurioms dėl? laikinųjų? apsaugos priemonių taikymo yra apribota balsavimo teise?. Ieškovės nurodytoje praktikoje, esant atitinkamam tuometiniam įstatyme įtvirtintam reguliavimui, kasaciniam teismui buvo pagrindas konstatuoti, jog, nustatant kvorumą, turėtų būti skaičiuojami ir akcininko, kurio balsavimo teisės suvaržytos, balsai. Tačiau iš esmės pasikeitus aktualiam teisiniam reguliavimui, t. y. įstatymų leidėjui papildžius ABI? 27 straipsnio 4 dalį? nauju 3 punktu, vadovautis ankstesne kasacinio teismo praktika nėra pagrindo. Tai pagrįstai nurodė ir byla? nagrinėję teismai.
- 26.8. Kasaciniame skunde nurodyti ieškovės nuogaustavimai dėl pavojingos teismų? praktikos dėl bendrovės perėmimo formavimosi yra vien tik nepagrįstos hipotetinės prielaidos. Teismai, ypač akcininkų? ginčiuose, laikinųjų? apsaugos priemonių netaiko beatodairiškai ir kiekvienu atveju vertina tokių? prašymų pagrįstumą?. Nagrinėjamu atveju laikinosios apsaugos priemonės buvo taikytos [CK 2.117 straipsnio 3 dalies](#) pagrindu, t. y. iš balsavimo visuotiniuose akcininkų? susirinkimuose buvo eliminuota akcininke?, kurios veikla nukreipta prieš bendrovės interesus ir tai konstatuota įsiteisėjusiais teismų? sprendimais. Galimybė? akcininkui, laimėjusiam ginčą dėl? priverstinio akcijų? pardavimo, apriboti kito akcininko balsavimo teise? tiesiogiai nustatyta įstatyme – [CK 2.117 straipsnio 3](#) dalyje, tode? laikytina teisėta ir leistina priemone tokiu būdu ginti savo teises nuo akcininko, veikiančio prieš bendrovės interesus.
- 26.9. Apeliacinės instancijos teismas skundžiamos nutarties 28 punkte atkreipė dėmesį, jog ieškovė, ginčydama pirmosios instancijos teismo išvadą pagrįstumą, nenurodė, kad, nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes dėl? trečiojo asmens J. A. teisės priimti sprendimą, dėl? neeilinio visuotinio susirinkimo sušaukimo (ABI? 23 straipsnio 4 dalis), buvo pažeistos materialiosios teisės normos, tačiau apeliacinis skundas? grindė? vien teisės normų, reglamentuojančių? i?rodymų? vertinimą, pažeidimu. Dėl? šios priežasties apeliacinės instancijos teismas nurodytus ieškovės argumentus išsamiai įvertino skundžiamos nutarties dalyje, kurioje buvo pasisakyta dėl? įrodinėjimo ir i?

rodymu? vertinimo. Tode?l ieškovės teiginiai de?l tariamu? teisiu? i? apeliacija? ir teisinga? teismą pažeidimų nepagrįsti, o pačiai ieškovei, kuri netinkamai suformulavo apeliacinio skundo dalyką, tenka ir neigiamos to pasekmės, susijusios su jos netenkinančiu apeliacinės instancijos teismo nutarties turiniu. Priešingai negu tvirtina ieškovė, apeliacinės instancijos teismas ne vien tik pritarė pirmosios instancijos teismo sprendimo motyvams, bet išsamiai pagrindė, kodėl jiems pritarė ir kodėl jų? nekartojo. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nurodė ir papildomus nesutikimo su apeliaciniu skundu motyvus.

- 26.10. Ieškovė nepagrįstai teigia, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė *non reformatio in peius* principą, konstatuodamas, jog terminas sprendimui de?l visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimo priimti suėjo 2020 m. gruodžio 27 d., tai reiškia, kad UAB „Baltfortas“ vadovas A. G. praleido terminą sprendimui de?l visuotinio akcininkų? susirinkimo priimti, nors pirmosios instancijos teismas nustatė, kad šis terminas suėjo 2020 m. gruodžio 28 d. ir praleistas nebuvo. Nesuprantama, koku būdu apeliacinės instancijos teismo nutartimi buvo pabloginta ieškovės padėtis, ypač atsižvelgiant i? teismu? nustatytas aplinkybes, kad i? byla? taip ir nebuvo pateiktas UAB „Baltfortas“ vadovo A. G. sprendimas sušaukti visuotini? akcininkų? susirinkimą.
- 26.11. Iš teismu? procesiniu? sprendimu? turinio matyti, kad pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai išsamiai paaiškino, kokiais motyvais remdamiesi padarė? išvadas de?l bylos faktiniu? aplinkybių vertinimo, nurodė, koku? argumentu? pagrindu atsisakė tenkinti ieškovės reikalavimus, išsamiai paaiškino, kodėl nesivadovavo ieškovės ir trečiojo asmens A. G. paaiškinimais, tode?l konstatuotina, kad teismai tinkamai vadovavosi i?rodymu? vertinimo taisyklėmis, materialiosiomis ABI? normomis, jų aiškinimo ir taikymo praktika, o atsakovės UAB „Baltfortas“ akcininke? J. A. aktualios redakcijos ABI? nustatyta tvarka ir terminais, teisėtai ir pagrįstai sušaukė 2021 m. sausio 20 d. neeilini? visuotini? UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimą ir jame teisėtai priėmė atitinkamus sprendimus.
27. Kiti byloje dalyvaujantys asmenys atsiliepimų į ieškovės kasacinį skundą ar prisidėjimų prie kasacinio skundo per įstatyme nustatytą terminą nepateikė.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto aiškinimo ir taikymo

19. Byloje kilo klausimas dėl ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto aiškinimo ir taikymo, t. y. ar tuo atveju, kai tarp akcininkų vykstančiame ginče dėl priverstinio akcijų pardavimo teismas apriboja vienam iš akcininkų teisę balsuoti visuotiniuose bendrovės akcininkų susirinkimuose be kito akcininko sutikimo [CK 2.117 straipsnio](#) 3 dalies pagrindu, tokios akcijos laikytinos nesuteikiančiomis balsų akcijomis ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme. Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai kvalifikavo jos akcijų apribojimą ir nepagrįstai konstatavo, jog nagrinėjamu atveju jos, kaip akcininkės, teisės buvo apribotos kitų įstatymų nustatytais atvejais, t. y. [CPK 144 straipsnio](#) 1 dalies pagrindu.
20. ABI 27 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad visuotiniame akcininkų susirinkime nustatant bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių ir šio susirinkimo kvorumą, nesuteikiančiomis balsų akcijomis laikomos: i) bendrovės įgytos savos akcijos (1 punktas); ii) bendrovės įstatuose nustatytos klasės privileijuotosios akcijos, kurios nesuteikia balsavimo teisės (2 punktas); iii) akcijos, kurių suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat ginčijama nuosavybės teisė į akciją ir teismas taiko laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose (3 punktas).
28. Kaip matyti, pagal ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą nesuteikiančiomis balsų akcijos laikytinos dviem atvejais: i) kai jų suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kituose įstatymuose nustatytais atvejais; arba ii) kai teismas ginče dėl nuosavybės teisės į akcijas taiko laikinąsias apsaugos priemones ir apriboja akcininko teisę balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.
29. Nagrinėjamu atveju byloje teismų nustatyta, kad Klaipėdos apygardos teismo 2019 m. spalio 24 d. sprendimu civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), kuris įsiteisėjo Lietuvos apeliaciniam teismui 2020 m. spalio 22 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2A-599-781/2020](#) ši sprendimą palikus nepakeistą, ieškovės I. G. ieškinyje atsakovei J. A. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo buvo atmestas, o atsakovės J. A. priešiškinis ieškovei I. G. dėl priverstinio UAB „Baltfortas“ akcijų pardavimo buvo patenkintas ir ieškovė I. G. buvo įpareigota atsakovei J. A. perduoti 50 vienetų paprastųjų vardinių UAB „Baltfortas“ akcijų už teismo paskirtų ekspertų nustatytą kainą. Klaipėdos apygardos teismas 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-569-730/2019, patenkinęs J. A. atstovo prašymą, uždraudė ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be akcininkės J. A. sutikimo.
30. Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą ir Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#) ieškovei I. G. pritaikytą apribojimą, nors ir nekvalifikavęs tokio ieškovės akcijų apribojimo pagrindo ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme, padarė išvadą, kad ieškovės turimos UAB „Baltfortas“ akcijos neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo metu nesuteikė jai balsavimo teisės, o suteikiančios balsavimo teisę buvo tik trečiojo asmens J. A. turima 1/2 dalis visų UAB „Baltfortas“ akcijų.
31. Tuo tarpu apeliacinės instancijos teismas, iš esmės sutikęs su pirmosios instancijos teismo išvada, konstatavo, kad ieškovei balsavimo teisė ABI 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme buvo apribota ne esant ginčui dėl akcijų nuosavybės, o kitų įstatymų nustatytais atvejais, būtent [CPK 144 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintu pagrindu.
32. Teisėjų kolegija, įvertinusi šią apeliacinės instancijos teismo išvadą, pripažįsta pagrįstu ieškovės kasacinio skundo argumentą, kad šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai ieškovei teismo nutartimi pritaikytą balsavimo teisių apribojimą kvalifikavo kaip balsavimo teisės apribojimą kitų įstatymų (šiuo atveju [CPK](#)) nustatytais atvejais.
33. Byloje nėra ginčo, kad draudimas balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo ieškovei buvo pritaikytas Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi civilinėje byloje [Nr. e2-569-730/2019](#), kurioje spręstas UAB „Baltfortas“ akcininkų I. G. ir J. A. ginčas dėl privalomo šios bendrovės akcijų įpirkimo.

34. Pažymėtina, kad [CK](#) antrosios knygos IX skyriaus „Priverstinis akcijų (teisių, pajų) pardavimas“ 2.117 straipsnio, reglamentuojančio akcijų (teisių, pajų) perdavimo ribojimus, 3 dalyje nustatyta, jog jeigu ieškovas reikalauja, sprendimą priėmęs teismas gali uždrausti atsakovui naudotis balsavimo teise be teismo ar ieškovo sutikimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, šios normos pagrindu teismui nutartini uždraudus ieškovei I. G. naudotis balsavimo teise be trečiojo asmens J. A. sutikimo, nelaikytina, kad tokiu atveju akcijų suteikiamos balsavimo teisės apribojamos kitų įstatymų nustatytais atvejais, kaip tai reglamentuojama ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte.
35. Teisėjų kolegija išaiškina, jog tam, kad akcijų suteikiamų balsavimo teisių apribojimas atitiktų ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytą sąlygą – kitų įstatymų nustatytais atvejais, turi būti nustatyta šios normos taikymo sąlygų visuma. Visų pirma, akcijų suteikiamų balsavimo teisių apribojimas turi būti tiesiogiai nustatytas teisės akte. Antra, apribojimas turi būti nustatytas tam tikros galios teisės akte – įstatyme. Trečia, kitų įstatymų normose nustatyti akcijų suteikiamų balsavimo teisių apribojimai siejami su tose teisės normose nurodytųjų taikymo sąlygų – atitinkamų juridinių faktų – atsiradimu, pasikeitimu ar pasibaigimu, t. y. su jose įstatymų leidėjo tiesiogiai įtvirtinta valia taikyti tokius apribojimus, o ne su teismo procesiniu sprendimu ar kitų asmenų valia, ir taikytini vadovaujantis įstatymu nuo tose teisės normose nurodytų juridinių faktų atsiradimo, pasikeitimo ar pasibaigimo. Šios sąlygos, teisėjų kolegijos vertinimu, yra kumuliatyvios ir, nesant bent vienos iš jų, nelaikytina, kad tokiu atveju akcijų suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kituose įstatymuose nustatytais atvejais, kaip tai reglamentuojama ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte.
36. Nagrinėjamu atveju, vertinant tiek [CK 2.117 straipsnio](#) 3 dalį, tiek [CPK 144 straipsnio](#) 1 dalį, darytina išvada, kad ieškovei I. G. teismo nutartimi pritaikytas draudimas balsuoti akcininkų susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo nelaikytinas balsavimo teisės apribojimu kitų įstatymų nustatytais atvejais, kadangi ieškovės balsavimo teisė akcininkų susirinkimuose buvo apribota ne kitame įstatyme įtvirtintos teisės normos pagrindu, o šio ribojimo taikymas priklausė nuo ginčo dėl priverstinio akcijų pardavimo dalyvaujančios šalies ir teismo, sprendžiančio dėl tokių ribojimų taikymo, valios. Darytina išvada, kad šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą, todėl nepagrįstai nusprendė, jog pagal šioje byloje susiklosčiusias aplinkybes ieškovės balsavimo teisė buvo apribota kitų įstatymų nustatytais atvejais, kaip tai reglamentuojama ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte.
37. Kita vertus, teisėjų kolegija pažymi, kad ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasmė suteikiančiomis balsų taip pat laikomos akcijos, kurių akcininkui suteikiama teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose apribojama teismo taikomomis laikinomis apsaugos priemonėmis, sprendžiant ginčą dėl nuosavybės teisės į akcijas. Teisėjų kolegijos vertinimu, šios įstatymo nuostatos taikymui turi būti nustatyta šių sąlygų visuma: i) balsavimo teisės apribojimą taiko teismas; ii) šis apribojimas nustatomas taikant laikinųjų apsaugos priemonių institutą; iii) laikinosios apsaugos priemonės taikomos byloje, kurioje sprendžiamas ginčas dėl nuosavybės teisės į akcijas. Šios sąlygos taip pat laikytinos kumuliatyviomis, o dėl jų (ne)egzistavimo ir aptariamos įstatymo nuostatos (ne)taikymo nagrinėjamoje byloje teisėjų kolegija pasisako toliau.
38. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad balsavimo teisės atsakovės visuotiniuose akcininkų susirinkimuose apribojimas ieškovei buvo pritaikytas Klaipėdos apygardos teismo 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi. Tarp šalių ginčo dėl to nėra. Todėl darytina išvada, kad pirmoji iš nurodytųjų sąlyga – balsavimo teisės apribojimą taiko teismas – teismų nustatyta.
39. Sprendžiant, ar [CK 2.117 straipsnio](#) 3 dalies pagrindu pritaikytas balsavimo teisės apribojimas gali būti laikomas viena iš laikinųjų apsaugos priemonių rūšių, svarbu įvertinti tiek šios normos turinį ir tikslus, tiek laikinųjų apsaugos priemonių instituto, reglamentuojamo [CPK](#), tikslus.
40. [CK 2.117 straipsnio](#) 3 dalyje nustatyta, kad jeigu ieškovas reikalauja, sprendimą priėmęs teismas gali uždrausti atsakovui naudotis balsavimo teise be teismo ar ieškovo sutikimo. Šis draudimas galioja nepaisant teismo sprendimo apskundimo ([CK 2.117 straipsnio](#) 4 dalis).
41. Kaip matyti iš [CK 2.117](#) straipsnyje įtvirtinto teisinio reglamentavimo, balsavimo teisės apribojimas teismo gali būti taikomas tik nuo teismo sprendimo dėl priverstinio akcijų (teisių, pajų) pardavimo priėmimo, jis gali būti taikomas tik bylos proceso šalies (paprastai – ieškovo), kurios materialusis teisinis kitai proceso šaliai (paprastai – atsakovui) pareikštas reikalavimas dėl priverstinio akcijų (teisių, pajų) pardavimo yra teismo sprendimu tenkintas, reikalavimu ir taikomas pastarajai kitai proceso šaliai, kuriai pareikštas materialusis teisinis reikalavimas yra teismo tenkintas. Teisės doktrinoje nurodoma, kad tokią priemonę gali taikyti tik atitinkamą sprendimą, įpareigojantį parduoti akcijas (pajus), priėmęs teismas (Mikelėnas, V., ir kt. *Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Antroji knyga. Asmenys* Vilnius: Justitia, 2002, p. 241). Ši priemonė taikytina siekiant uždrausti proceso šaliai, kuriai pareikštas materialusis teisinis reikalavimas yra teismo tenkintas, naudotis balsavimo teise po teismo sprendimo, įpareigojančio parduoti akcijas (pajus), priėmimo. Todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, tai leidžia padaryti išvadą, kad balsavimo teisės apribojimas [CK 2.117](#) straipsnio 3 dalies pagrindu yra skirtas užtikrinti proceso šalies, kuri kreipėsi į teismą su ieškiniu dėl priverstinio kitai proceso šaliai priklausančių akcijų (pajų) pardavimo, ieškinio reikalavimą įpareigoti pastarąją proceso šalį parduoti jai priklausančias akcijas (pajus) ir toki reikalavimą patenkinusio teismo sprendimo įvykdymą. Be to, teisės doktrinoje pripažįstama, kad [CK 2.117 straipsnio](#) 3 dalies nuostata neriboja teismo teisės taikyti kitas ieškinio užtikrinimo priemones, tarp jų ir draudimą, nustatytą minėtame straipsnyje (Mikelėnas, V., ir kt. *Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Antroji knyga. Asmenys* Vilnius: Justitia, 2002, p. 241). Taigi, [CK 2.117](#) straipsnio 3 dalyje reglamentuojamas uždraudimas balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose laikytinas viena iš ieškinio užtikrinimo priemonių, kuria siekiama užtikrinti proceso šaliai palankaus teismo sprendimo, įpareigojančio parduoti akcijas, įvykdymą.
42. [CPK 144 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad teismas dalyvaujančių byloje ar kitų suinteresuotų asmenų prašymu gali taikyti laikinasias apsaugos priemones, jeigu šie asmenys tikėtinaai pagrindžia savo ieškinio reikalavimą ir nesiėmus šių priemonių teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas. Laikinių apsaugos priemonių instituto tikslas – laikinas tam tikros situacijos suregulavimas, siekiant užtikrinti būsimą, galimą ieškovi palankaus teismo sprendimo įvykdymą. Galimų laikinųjų apsaugos priemonių rūšys reglamentuojamos [CPK 145 straipsnio](#) 1 dalyje. Pagal šio straipsnio 1 dalies 13 punktą laikinosios apsaugos priemonės gali būti ir kitos įstatymuose nustatytos ar teismo pritaikytos priemonės, kurių nesiėmus teismo sprendimo įvykdymas gali pasunkėti ar pasidaryti nebeįmanomas. Taigi, [CPK](#) normose, reglamentuojančiose laikinųjų apsaugos priemonių rūšis, pateikiamas nebaigtinis tokių priemonių sąrašas, o kitos laikinosios apsaugos priemonės gali būti nustatytos ir kituose įstatymuose.
43. Tam tikros laikinosios apsaugos priemonės nustatytos ir [CK](#). Pavyzdžiui, [CK 3.65 straipsnio](#) 2 dalyje reglamentuojamos laikinųjų apsaugos priemonių rūšys, kurios gali būti taikomos teisme sprendžiant ginčą dėl santuokos nutraukimo. Atitinkamai [CK 3.196 straipsnio](#) 2 dalyje reglamentuojama galimybė teismui įpareigoti mokėti laikiną išlaikymą, kaip laikinąją apsaugos priemonę, kol bus išnagrinėta byla. Taigi, tam

tikros laikinosios apsaugos priemonės gali būti įtvirtintos materialiuosius teisinius santykius reglamentuojančiuose įstatymuose.

44. Teisėjų kolegija, įvertinusi šios nutarties 41 punkte nurodytą [CK 2.117 straipsnio 3 dalies](#) tikslą bei šios nutarties 42 punkte nurodytą laikinųjų apsaugos priemonių instituto tikslą, nusprendžia, kad [CK 2.117 straipsnio 3](#) dalyje reglamentuojamas balsavimo teisės apribojimas atitinka laikinųjų apsaugos priemonių instituto tikslus, todėl minėtas draudimas laikytinas viena iš laikinųjų apsaugos priemonių rūšių, nustatytų kitame įstatyme – šiuo atveju [CK \(CPK 145 straipsnio 1 dalies 13 punktas\)](#). Tai reiškia, kad ieškovei I. G. teisė balsuoti atsakovės visuotiniuose akcininkų susirinkimuose buvo apribota teismui pritaikius laikinąją apsaugos priemonę, įtvirtintą [CK 2.117 straipsnio 3](#) dalyje.
45. Kaip minėta, tam, kad ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme akcijos galėtų būti laikomos nesuteikiančiomis balsų, jų akcininkui suteikiama teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose turi būti apribota teismo taikomomis laikinosiomis apsaugos priemonėmis, sprendžiant ne bet kokią ginčą, o ginčą dėl nuosavybės teisės į akcijas. Pažymėtina, kad nei ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte, nei kitose ABĮ normose nepateikiamas ginčo dėl nuosavybės teisės į akcijas ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme apibrėžimas.
46. [CK 4.37 straipsnio 1](#) dalyje nustatyta, kad nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti. Kadangi nuosavybės teisė apibrėžiama pateikiant savininko teisių (nuosavybės teisės) turinį sudarančias teises (teisė valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti) bei nustatant šių teisių įgyvendinimo ribas (nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų), ginčai dėl nuosavybės teisės gali būti ne tik dėl savininko teisių (nuosavybės teisės) turinį sudarančių teisių (apimtųjų ir įgijimo teisėtumo prasme) turėjimo, bet ir dėl šių teisių įgyvendinimo. Vadinas, pagal [CK 2.115 straipsnio 1](#) dalį dėl priverstinio akcijų pardavimo pareikštas ieškinys, kuriame teigiama, kad akcininko veiksmai prieštarauja juridinio asmens veiklos tikslams ir negalima pagrįstai manyti, jog tie veiksmai ateityje pasikeis, reiškia, kad ginčijamas akcininko, kaip akcijų savininko, teisių įgyvendinimas pažeidžiant įstatymus ir (arba) kitų asmenų teises ir interesus, t. y. kad kilo ginčas dėl nuosavybės teisės į akcijas.
47. Nagrinėjamu atveju draudimas balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose teismo nutartimi buvo taikytas [CK 2.117 straipsnio 3](#) dalies pagrindu byloje, kurioje sprendtas dviejų bendrovės akcininkų, turinčių po 50 procentų balsų, ginčas dėl priverstinio šios bendrovės akcijų pardavimo, teismui sprendimu įpareigojus ieškovę parduoti turimas bendrovės akcijas trečiajam asmeniui J. A.
48. Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad [CK 2.115](#) straipsnyje reglamentuojamas vienas iš juridinio asmens dalyvių teisių gynimo būdų, kuris lenkia akcininkų bendradarbiavimo pabaigą konfliktinių situacijų metu – priverstinai pašalinamo juridinio asmens dalyvio akcijų pardavimą. Pagal [CK 2.115](#) straipsnio 1 dalį ir [2.116](#) straipsnio 1 dalies 1 punktą teisę kreiptis dėl priverstinio akcijų pardavimo turi vienas ar keli juridinio asmens dalyviai, kurių turimų akcijų nominali vertė ne mažesnė kaip 1/3 įstatinio kapitalo. Juridinio asmens dalyvis, pareikšdamas ieškinį teisme, siekia apginti savo privačius, kartu ir juridinio asmens interesus, užtikrinant sąlygas realiam jo veiklos tikslų įgyvendinimui. Taigi priverstinio akcijų pardavimo būdas taikytinas, jeigu konkrečioje konfliktinėje situacijoje neįmanoma veiksmingai apginti akcininkų interesų kitais civilinių teisių gynimo būdais. Toks priverstinis akcijų pardavimas laikytinas *ultima ratio* (krašutinė priemonė) akcininko teisių gynimo būdu kitų teisės gynybos priemonių atžvilgiu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-214-219/2020](#), 27 punktas).
49. Pagal [CK 2.115](#) straipsnio 1 dalį teisę reikalauti, kad juridinio asmens akcijos, priklausančios kitam bendrovės akcininkui, būtų parduotos besikreipiančiam akcininkui, juridinio asmens dalyvis įgyja, jei yra dvi sąlygos: 1) akcininko, iš kurio išperkamos akcijos, veiksmai prieštarauja juridinio asmens veiklos tikslams; 2) negalima pagrįstai manyti, kad tie veiksmai ateityje pasikeis. Kito akcininko reikalavimų akcininkas gali būti pašalinamas dėl veiksmų, kuriais pažeidžiami pirmiausiai bendrovės interesai, taip pat ir akcininko interesai, ir tokie veiksmai daro esminį poveikį bendrovės veiklai, valdymui. Teisinės aklaivietės situacijoje priverstinis akcijų pardavimas pagal [CK 2.115](#) straipsnį taikytinas, jei akcininkas atsakovas gali būti laikomas labiau atsakingu už susiklosčiusią situaciją nei į teismą besikreipiantis akcininkas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-214-219/2020](#), 28 punktas).
50. Atsižvelgdama į tai, kas pirmiau nurodyta, teisėjų kolegija padaro išvadą, kad ginčas dėl priverstinio akcijų pardavimo laikytinas ginču dėl nuosavybės teisių į akcijas ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme, kadangi tokiam ginče teismas sprendimu gali įpareigoti vieną iš bendrovės dalyvių priverstinai parduoti turimas akcijas. Tai reiškia, kad tokiu sprendimu teismas nusprendžia dėl nuosavybės teisės, įpareigodamas vieną iš bendrovės dalyvių perleisti nuosavybės teisę į turimas bendrovės akcijas. Todėl laikytina, kad ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme ginčas dėl nuosavybės teisės į akcijas turėtų būti suprantamas kaip apimantis [CK](#) antrosios knygos IX skyriuje reglamentuojamą bendrovės dalyvių ginčą dėl priverstinio akcijų pardavimo.
51. Teisėjų kolegija, remdamasi tuo, kas išdėstyta, padaro išvadą, kad šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas netinkamai kvalifikavo ieškovės teisės balsuoti atsakovės visuotiniuose akcininkų susirinkimuose apribojimą ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto prasme, kadangi, Klaipėdos apygardos teismui 2020 m. lapkričio 12 d. nutartimi uždraudus ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimuose be J. A. sutikimo, ieškovei priklausančios akcijos, galiojant minėtam draudimui, laikytinos nesuteikiančiomis balsų akcijomis ne kitų įstatymų nustatytais atvejais, o ginče dėl nuosavybės teisės į akcijas teismui taikius laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose (ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas). Vis dėlto nors apeliacinės instancijos teismas ir netinkamai kvalifikavo apribojimo pagrindą, tačiau iš esmės teisingai nusprendė, kad ieškovei priklausančios atsakovės akcijos apribojimų galiojimo metu pagal ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą laikomos akcijomis, nesuteikiančiomis balsų.

Dėl ABĮ 23 straipsnio 4 dalies aiškinimo ir taikymo

21. Kasaciniame skunde taip pat keliamas ABĮ 23 straipsnio 4 dalies aiškinimo ir taikymo klausimas dėl akcininko teisės sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kai vienam iš akcininkų, turinčių 50 procentų bendrovės akcijų, teismo nutartimi uždraudžiama balsuoti akcininkų susirinkimuose be kito akcininko sutikimo.
52. ABĮ 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo iniciatyvos teisę turi stebėtojų taryba, valdyba (jeigu valdyba nesudaroma – bendrovės vadovas) bei akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, jeigu įstatai

nenustato mažesnio balsų skaičiaus. Visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo iniciatoriai valdybai (ar šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais – bendrovės vadovui) pateikia paraišką, kurioje turi būti nurodytos susirinkimo sušaukimo priežastys ir tikslai, pateikti pasiūlymai dėl susirinkimo darbotvarkės, datos ir vietos, siūlomų sprendimų projektai (ABĮ 23 straipsnio 5 dalis).

53. Pagal ABĮ 23 straipsnio 2 dalį visuotinis akcininkų susirinkimas šaukiamas valdybos arba šio straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais – bendrovės vadovo sprendimu, išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus. Vadovaujantis ABĮ 23 straipsnio 4 dalimi, jei bendrovės valdyba ar šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais – bendrovės vadovas nepriėmė sprendimo sušaukti per 10 dienų nuo ABĮ 23 straipsnio 5 dalyje nurodytos paraiškos gavimo dienos visuotinį akcininkų susirinkimą, visuotinis akcininkų susirinkimas gali būti šaukiamas akcininkų, kuriems priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 visų balsų, sprendimu.
54. Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad teismai nepagrįstai konstatavo, jog trečiasis asmuo akcininke? J. A., būdama 50 procentų? (1/2 dalies) atsakovės akcijų savininke?, turėjo teisę? sušaukti visuotinį? atsakovės akcininkų? susirinkimą. Ieškovė nesutinka su teismų išvada, kad akcininke? J. A. turėjo teisinių? pagrindą priimti sprendimą de?l neeilinio visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimo, nors turėjo tik 1/2 dalį? bendrovės akcijų, nes, Klaipėdos apygardos teismui 2020 m. lapkričio 12 d. nutartini civilinėje byloje [Nr. e-2-569-730/2019](#) uždraudus ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose UAB „Baltfortas“ akcininkų? susirinkimuose be J. A. sutikimo, akcininkei J. A. priklausančios akcijos suteikė 100 procentų balsavimo teisius?. Anot ieškovės, teismai šią išvadą nepagrįstai grindė ABI? 27 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytu reguliavimu, nors minėta nuostata reguliuoja visuotinio akcininkų? susirinkimo kvorumą? ir sprendimų? priėmimą?, o ne visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimą, kurio tvarka? reglamentuoja ABI? 23 straipsnis.
55. Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į teismų išvadas šiuo klausimu, taip pat įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, ieškovės ir atsakovės bei trečiųjų asmenų pateiktuose procesiniuose dokumentuose išdėstytus argumentus, konstatuoja, kad šie ieškovės kasacinio skundo argumentai atmestini kaip nepagrįsti dėl toliau nurodytų argumentų.
56. Visų pirma, pažymėtina, kad teisės doktrinoje akcininko teisės pagal subjektus skirstomos į kiekvieno akcininko, smulkiųjų akcininkų bei kontroliuojančio akcininko teises. ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama kontroliuojančio akcininko (t. y. turinčio daugiau kaip 1/2 visų balsų) teisė sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, kai to per įstatyme nustatytą terminą nepadarė bendrovės valdyba (jeigu tokia yra) arba bendrovės vadovas (Mikalonienė, L. *Uždarnosios akcinės bendrovės akcininko teisės ir jų gynimo būdai: monografija*. Vilnius: VĮ Registrų centras, 2015, p. 54, 67). Kaip matyti iš ABĮ 23 straipsnio 4 dalies, šios teisės įgyvendinimas siejamas ne sunuosavybės teise valdomų akcijų skaičiumi, o su turimais balsais (jų skaičiumi).
57. Akcininko teisė balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime yra viena iš akcininkui akcijų suteikiamų neturtinių teisių (ABĮ 16 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Pagal ABĮ 16 straipsnio 3 dalį teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teisė į akciją ir teismas taiko laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose.
58. Atitinkamai ABĮ 27 straipsnio 4 dalyje reglamentuojamą kokios akcijos laikomos nesuteikiančiomis balsų visuotiniame akcininkų susirinkime nustatant bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių ir šio susirinkimo kvorumą. Tokios akcijos yra: i) bendrovės įgytos savos akcijos (1 punktas); ii) bendrovės įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, kurios nesuteikia balsavimo teisės (2 punktas); iii) akcijos, kurių suteikiamos balsavimo teisės yra apribotos kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat ginčijama nuosavybės teisė į akciją ir teismas taiko laikinąsias apsaugos priemones, kuriomis apribota akcininko teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose (3 punktas).
59. Teisėjų kolegija nesutinka su ieškovės kasacinio skundo argumentu, kad šiuo atveju vertinant, ar trečiasis asmuo J. A. „montiene“ pagal ABĮ 23 straipsnio 4 dalį turėjo teisę sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, negali būti taikoma ABĮ 27 straipsnio 4 dalis, kadangi šioje teisės normoje reglamentuojamos akcijos, kurios laikomos nesuteikiančiomis balsų visuotiniame akcininkų susirinkime nustatant bendrovės akcijų teikiamų balsų skaičių. Kaip jau minėta, ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama kontroliuojančio akcininko teisė sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą siejama ne su turimų akcijų skaičiumi, o su jų suteikiamais balsais ir jų skaičiumi. Kitaip tariant, ši teisė siejama su akcininko galimybe visuotiniame akcininkų susirinkime balsuoti ir nulemti priimamus sprendimus. Todėl teisėjų kolegija konstatuoja, kad vertinant, ar akcininkas gali pasinaudoti ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatyta išimtinė kontroliuojančio akcininko teise sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, kai to per įstatyme nustatytus terminus nepadarė bendrovės valdyba (jei ji sudaryta) ar vadovas, turi būti nustatyta, ar akcininkas šios teisės įgyvendinimo metu turi daugiau kaip 1/2 dalį akcijų suteikiamų balsų, atsižvelgiant į ABĮ 27 straipsnio 4 dalį, kurioje reglamentuojamos akcijos, nesuteikiančios balsavimo teisės, šių akcijų neįtraukiant į visų akcijų suteikiamų balsų skaičių.
60. Teigdamą, kad trečiasis asmuo J. A. neturėjo teisės sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, ieškovė, viena vertus, nurodo tai, jog apeliacinės instancijos teismas nepasisakė dėl jos apeliacinio skundo argumentų?, kad teismas turėjo vadovautis bendrovės vadovo A. G. paaiškinimais, jog jis priėmė sprendimą sušaukti visuotinį? akcininkų? susirinkimą ir ji? išsiuntė akcininkei J. A., taip pat kad J. A. gavo bendrovės vadovo A. G. sprendimą de?l visuotinio akcininkų? susirinkimo sušaukimo 2020 m. gruodžio 30 d., todėl?l 2020 m. gruodžio 29 d. sprendimą? sušaukti visuotinį? akcininkų? susirinkimą? ji priėmė pažeisdama ABI? 23 straipsnio 3 dalyje nustatytus terminus.
61. Kita vertus, ieškovė teigia, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė *non reformatio in peius* principą, pagal kurį draudžiama pabloginti skundą padavusio asmens padėtį, ir taip peržengė bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas, nes pripažino, jog 10 dienų terminas, nustatytas ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje, suėjo 2020 m. gruodžio 27 d., nors pirmosios instancijos teismas buvo konstatavęs, kad šis terminas suėjo 2020 m. gruodžio 28 d. Ieškovė teigia, kad ji šių pirmosios instancijos teismo išvadų apeliacine tvarka neskundė.
62. Visų pirma, pažymėtina, kad apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs bendrovės įstatus, taip pat atsižvelgdamas į įsisenėjusį bendrovės akcininkų ginčą dėl bendrovės valdymo ir bendrovėje taikytą praktiką dėl pranešimų akcininkams siuntimo (juos siunčiant ir registruotu, ir elektroniniu paštu), sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad 2020 m. gruodžio 28 d. tik registruota pašto siunta ir tik trečiajam asmeniui J. A., o ne abiem bendrovės akcininkams, buvo siųstas vienai J. A. skirtas atsakymas į jos 2020 m. gruodžio 17 d. prašymą dėl informacijos pateikimo, bet ne visiems akcininkams skirtas bendrovės vadovo sprendimas dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo. Apeliacinės instancijos teismas pripažino, kad ši pirmosios instancijos teismo nustatyta aplinkybė pagrįsta ne prielaidomis, bet byloje esančių įrodymų visuma.
63. Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pripažįstama, jog teismo pareiga pagrįsti

priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje *Van de Hurk prieš Olandiją*, peticijos Nr. 16034/90, par. 61; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-296/2009](#); 2010 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-107/2010](#)). Atmesdamas apeliacinį skundą, apeliacinės instancijos teismas gali tiesiog pritarti žemesnės instancijos teismo priimto sprendimo motyvais (EŽTT 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje *Helle prieš Suomiją*, peticijos Nr. 20772/92, par. 59–60). Teisėjų kolegija, įvertinusi šios nutarties 62 punkte nurodytus apeliacinės instancijos teismo motyvus, konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo sutikti su šios nutarties 60 punkte nurodytais ieškovės kasacinio skundo argumentais. Nors apeliacinės instancijos teismas šiuo atveju ir pritarė pirmosios instancijos teismo išvadoms, tačiau tai, teisėjų kolegijos vertinimu, padarė ne mechanškai, o įvertinęs byloje esančių įrodymų visumą ir konstatavęs, kad pirmosios instancijos teismo išvados dėl minėtos aplinkybės pagrįstos ne prielaidomis, o byloje esančių įrodymų visuma. Todėl šie kasacinio skundo argumentai taip pat atmestini kaip nepagrįsti.

64. Antra, teisėjų kolegija nepagrįstais pripažįsta kasacinio skundo argumentus, kuriais grindžiami proceso teisės normų, reglamentuojančių draudimą priimti blogesnį sprendimą, negu yra skundžiamas, ir bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas, pažeidimai. Nagrinėjamu atveju byloje teismų nustatyta, kad trečiojo asmens J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. paraišką dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo bendrovės vadovas A. G. gavo 2020 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatytas 10 dienų terminas sprendimui dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo pagal šią trečiojo asmens paraišką priimti pasibaigė 2020 m. gruodžio 28 d. Įvertinęs faktinius bylos duomenis pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ieškovė neįrodė, jog bendrovės vadovas priėmė sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, taip pat teismas nustatė, jog bendrovės vadovas per 10 dienų nuo paraiškos gavimo dienos nepriėmė sprendimo sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. Apeliacinės instancijos teismas šiuo aspektu nurodė, kad, skaičiuojant ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatytą 10 dienų terminą nuo akcininkės J. A. paraiškos gavimo dienos 2020 m. gruodžio 17 d., 2020 m. gruodžio 29 d. terminas sprendimui sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą priimti buvo suėjęs, A. G. nevykdant savo, kaip UAB „Baltfortas“ direktoriaus, pareigų ABĮ nustatytais terminais, trečiasis asmuo J. A. 2020 m. gruodžio 29 d. sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį UAB „Baltfortas“ akcininkų susirinkimą priėmė teisėtai ir pagrįstai. Be to, apeliacinės instancijos teismas skundžiamoje nutartyje išdėstė apibendrintą pirmosios instancijos teismo sprendimo vertinimą, be kita ko, nurodydamas, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai nustatė ir įvertino reikšmingas ginčui teisingai išnagrinėti bylos aplinkybes. Tokie skundžiamos nutarties motyvai, teisėjų kolegijos vertinimu, suponuoja išvadą, kad apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo nustatytą aplinkybę, jog ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatytas 10 dienų terminas sprendimui dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo pagal trečiojo asmens J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. paraišką priimti pasibaigė 2020 m. gruodžio 28 d., pripažino nustatyta tinkamai. Juos (motyvus) įvertinus, nėra pagrindo pripažinti pagrįstu kasacinio skundo teiginiu, esą apeliacinės instancijos teismas pripažino, jog 10 dienų terminas, nustatytas ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje, suėjo 2020 m. gruodžio 27 d. Darytinis išvados, kad taip teigdama ieškovė kasaciniame skunde netinkamai interpretuoja skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį, o kasacinio skundo argumentais nepagrindžia jame nurodomų proceso teisės normų, reglamentuojančių draudimą priimti blogesnį sprendimą, negu yra skundžiamas, ir bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas, pažeidimų. Apeliacinės instancijos teismo veiksmai nelaikytini nei blogesnio sprendimo priėmimu, nei bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribų peržengimu, kadangi ieškovė apeliaciniame skunde įrodinėjo, kad bendrovės vadovas A. G. priėmė sprendimą sušaukti bendrovės visuotinį akcininkų susirinkimą. Be to, byloje ieškovei neįrodžius, kad bendrovės vadovas A. G. priėmė sprendimą pagal trečiojo asmens J. A. 2020 m. gruodžio 15 d. paraišką sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, aptariamai kasacinio skundo argumentai laikytini teisiskai nereikšmingais.
65. Apibendrindama išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad teismai byloje pagrįstai nusprendė, jog trečiasis asmuo J. A. turėjo teisę sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, kadangi tokio sprendimo per ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje nustatytą terminą nepriėmė bendrovės vadovas, o jai priėmus sprendimą sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą ir jame išreiškus nesutikimą, kad kita akcininkė I. G. balsuotų šiame surinkime, laikytina, kad tik jos turima 1/2 dalis visų UAB „Baltfortas“ akcijų laikytinos suteikiančiomis teisę balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime (t. y. turinčiomis 100 procentų balsų) dėl kitai akcininkei – ieškovei I. G. teismo nutartimi pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių – uždraudimo balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo, sprendžiant akcininkų ginčą dėl nuosavybės teisės į 1/2 dalį akcijų, kurios pagal ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą pagrįstai teismų laikytos nesuteikiančiomis balsavimo teisių.

Dėl

kvorumo visuotiniame akcininkų susirinkime

66. Ieškovė kasaciniame skunde taip pat teigia, kad trečiajam asmeniui J. A. priklausančios akcijos nesudare? balsų daugumos, reikalingos susirinkimo kvorumui konstatuoti. Taip pat nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-96/2006](#) pateiktų išaiškinimų, pagal kuriuos, sprendžiant dėl kvorumo buvimo, turi būti skaičiuojami ir akcininko, kuriam suvaržytos teisės balsuoti, turimi balsai.
67. ABĮ 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas gali priimti sprendimus ir laikomas įvykusi, kai jame dalyvauja akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia daugiau kaip 1/2 visų balsų. Nustačius, kad kvorumas yra, laikoma, kad jis yra viso susirinkimo metu. Jei kvorumo nėra, visuotinis akcininkų susirinkimas laikomas neįvykusi ir turi būti sušauktas pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas, kuris turi teisę priimti sprendimus tik pagal neįvykusio susirinkimo darbotvarkę ir kuriam netaikomas kvorumo reikalavimas. Kaip matyti, analogiškai kaip ABĮ 23 straipsnio 4 dalyje, taip ir ABĮ 27 straipsnio 1 dalyje kvorumo buvimas siejamas ne su turimų akcijų skaičiumi, o su turimų balsų skaičiumi.
68. Teisėjų kolegija pirmiau jau konstatavo, kad, teismui nutartini ginče dėl priverstinio akcijų pardavimo pritaikius laikinąją apsaugos priemonę – uždraudus ieškovei I. G. balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose be trečiojo asmens J. A. sutikimo – ir J. A. nesutinkant, kad ieškovė balsuotų šaukiamame visuotiniame akcininkų susirinkime, ieškovei I. G. priklausančios akcijos teismų pagrįstai laikytos nesuteikiančiomis balsų pagal ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktą. Atsižvelgiant į tai, kad vertinimas, ar visuotiniame akcininkų susirinkime yra kvorumas, taip pat priklauso ne nuo akcininko turimų akcijų skaičiaus, o nuo jų suteikiamų balsų skaičiaus, darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju UAB

„Baltfortas“ 2021 m. sausio 20 d. visuotiniame akcininkų susirinkime kvorumas buvo, nes šio susirinkimo metu akcininkei I. G. buvo uždrausta balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime. Todėl jos turimos akcijos pagrįstai apeliacinės instancijos teismo laikytos nesuteikiančiomis balsų ir skaičiuojant, ar visuotiniame akcininkų susirinkime yra kvorumas, į jas neturėjo būti atsižvelgta. Tai reiškia, kad minėtame visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvavo akcininkė J. A., kurios turima 1/2 dalis UAB „Baltfortas“ akcijų visuotiniame akcininkų susirinkime sudarė 100 procentų balsų, nes likusi akcininkės I. G. turima 1/2 dalis akcijų dėl teismo nutartimi pritaikytų apribojimų (uždraudimo balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime) visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo nesuteikiančios balsavimo teisės ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punkto pagrindu.

69. Teisėjų kolegija nesutinka su ieškove, kad šioje byloje kaip teismo precedentu turėtų būti vadovaujama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-96/2006](#) pateiktais išaiškinimais.
70. Kasacinis teismas, plėtodamas praktiką dėl teismo precedento taikymo, yra pažymėjęs, kad, remiantis konstitucine doktrina, teismų precedentų, kaip teisės šaltinių, reikšmės negalima pervertinti, juolab suabsoliutinti. Remtis teismų precedentais reikia itin apdairiai. Teismams sprendžiant bylas precedento galią turi tik tokie ankstesni teismų sprendimai, kurie buvo sukurti analogiškose bylose, t. y. precedentas taikomas tik tose bylose, kurių faktinės aplinkybės yra tapačios arba labai panašios į tos bylos, kurioje buvo sukurtas precedentas, faktinės aplinkybės ir kurioms turi būti taikoma ta pati teisė, kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2007 m. spalio 24 d. nutarimas byloje Nr. 26/07). Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad teismams sprendžiant bylas precedento galią turi tik tokie ankstesni teismų sprendimai, kurie buvo priimti analogiškose bylose, t. y. precedentas taikomas tik tose bylose, kurių faktinės aplinkybės yra tapačios arba labai panašios į tos bylos, kurioje buvo sukurtas precedentas, faktinės aplinkybės ir kurioms turi būti taikoma ta pati teisė kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas. Nagrinėdamas bylas teismas teisės normas aiškina ir taiko *ne a priori* (iš anksto), o konkrečioje byloje, atsižvelgdamas į konkrečios bylos faktines aplinkybes ir šias siedamas su taikytina teisės norma. Kasacinio teismo konstatuota, kad vienoje byloje priimtas įsiteisėjęs teismo sprendimas kaip teismo precedentas gali būti taikomas kitoje byloje tik tada, kai pastarosios nagrinėjamos bylos esminės faktinės aplinkybės, lemiančios tos pačios teisės taikymą, yra tapačios arba iš esmės panašios kaip toje byloje, kurioje buvo sukurtas precedentas. Tam, kad būtų teisinis pagrindas atsižvelgti į ankstesnėse bylose suformuluotas teisės aiškinimo ir taikymo taisykles, nebūtina, kad visiškai sutaptų gretinamų bylų faktinių aplinkybių visuma, o pakanka, kad būtų tapačios arba esminių panašumų turėtų būtent tos aplinkybės, kurios buvo suformuluotų teisės aiškinimo ir taikymo taisyklių *ratio decidendi* (sprendimo pagrindas), t. y. kad būtų tapačios arba esminių panašumų turėtų (tik) tos teisiškai reikšmingos aplinkybės, kurių pagrindu ir buvo suformuluota atitinkama taisyklė. Tuo tarpu tapatumo arba esminio panašumo reikalavimai netaikytini toms teisiškai nereikšmingoms bylos aplinkybėms, kurios neturėjo teisinės reikšmės ir (arba) įtakos formuluojant atitinkamą teisės aiškinimo ir taikymo taisyklę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. vasario 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-27-701/2022](#), 60–62 punktai ir juose nurodyta kasacinio teismo praktika).
71. Kaip nurodo ir pati ieškovė, ABĮ 27 straipsnio 4 dalies 3 punktas, dėl kurio aiškinimo ir taikymo sprendžiama šioje byloje, įsigaliojo tik 2019 m. liepos 21 d., t. y. jau po minėtos kasacinio teismo nutarties priėmimo. Minėtoje kasacinio teismo byloje buvo sprendžiama dėl 2004 m. balandžio 30 d. visuotinio akcininkų susirinkimo teisėtumo. Nors ABĮ 16 straipsnio 3 dalyje (redakcija, galiojusi nuo 2004 m. sausio 1 d.) buvo įtvirtinta nuostata, kad teisė balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose gali būti uždrausta ar apribota šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais, taip pat kai ginčijama nuosavybės teisė į akciją, tačiau pagal tuomet galiojusią ABĮ 27 straipsnio 4 dalį nesuteikiančiomis balsų akcijomis laikytos tik bendrovės įgytos savos akcijos (1 punktas) ir bendrovės įstatuose nustatytos klasės privilegijuotosios akcijos, kurios nesuteikia balsavimo teisės (2 punktas).
72. Taigi, atsižvelgdama į tai, kas nurodyta pirmiau, teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas pagrįstai nesivadovavo kaip teismo precedentu Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-96/2006](#) pateiktais išaiškinimais, nes dėl pasikeitusio teisinio reglamentavimo nagrinėjamoje byloje taikoma skirtinga teisė nei nurodytoje byloje. Tai reiškia, kad apeliacinės instancijos teismas, nepažeisdamas ABĮ 27 straipsnio 1 dalies ir 4 dalies 3 punkto nuostatų, padarė teisiškai pagrįstą ir teisingą išvadą, kad UAB „Baltfortas“ 2021 m. sausio 20 d. visuotiniame akcininkų susirinkime kvorumas buvo.
73. Teisėjų kolegija taip pat pažymi, kad, apeliacinės instancijos teismui padarius pirmiau nurodytą išvadą dėl kvorumo buvimo UAB „Baltfortas“ 2021 m. sausio 20 d. visuotiniame akcininkų susirinkime, ieškovės apeliacinio skundo argumentai, jog pirmosios instancijos teismas nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, nes skundžiamame sprendime konstatavo, kad susirinkimo sprendimu? priėmimui pakartotinio susirinkimo sušaukimas esminės reikšmės nebūtų turėjęs, tapo teisiškai nereikšmingi, kadangi apeliacinės instancijos teismas padarė priešingą išvadą, t. y. kad procedūriniai pažeidimai minėtame susirinkime nebuvo padaryti. Todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju apeliacinės instancijos teismas priėmė nemotyvuotą nutartį, neįvertino visų apeliacinio skundo argumentų ir taip pažeidė proceso teisės normas.

Dėl kitų kasacinio skundo argumentų ir bylos procesinės baigties

74. Kiti kasacinio skundo argumentai vertintini kaip neturintys įtakos skundžiamų teismų procesinių sprendimų teisėtumui ir vienodos teismų praktikos formavimui, todėl teisėjų kolegija dėl jų nepasisako.
75. Apibendrindama pirmiau nurodytus argumentus ir išvadas teisėjų kolegija konstatuoja, kad kasacinio skundo argumentai neteikia pagrindo panaikinti ar pakeisti skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį, todėl ji paliktina nepakeista, o kasacinis skundas atmetinas visa apimtimi (346 straipsnis, 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas ir 3 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

76. [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš

antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Pagal [CPK 98 straipsnio](#) 1, 2 dalis šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas; dėl šių išlaidų atlyginimo priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu; šios išlaidos negali būti priteisiamos, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantys įrodymai nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos; šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio.

77. Šiuo atveju ieškovės kasacinio skundo netenkinus konstatuotina, kad ieškovė neįgijo teisės į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis). Tačiau tokią teisę turi tretieji asmenys A. A. ir J. A., jie prašo priteisti 800 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimą. Prašomas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimas neviršija teisingumo ministro 2015 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 1R-77 ir Lietuvos advokatūros advokatų tarybos pirmininko 2015 m. kovo 16 d. raštu Nr. 141 patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalių dydžių 7, 8.14 punktuose nurodyto dydžio. Bylinėjimosi išlaidų realumą, pagrįstumą pagrindžiantys dokumentai teismui pateikti. Atsižvelgiant į tai, tretiesiems asmenims A. A. ir J. A. lygiomis dalimis, t. y. po 400 Eur, iš ieškovės priteistinas bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Klaipėdos apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. kovo 24 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti trečiajam asmeniui A. A. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) iš ieškovės I. G. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) 400 (keturis šimtus) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimo.

Priteisti trečiajam asmeniui J. A. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) iš ieškovės I. G. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) 400 (keturis šimtus) Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų kasaciniame teisme, atlyginimo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Gediminas Sagatys

Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas